

Sahibi:

Emek Yayıncılık Adına
Hüseyin DURMAZ

Genel Yayın Yönetmeni :
Mehmet R. GÜVENİLİR

Yazı İşleri Müdürü:
Hüseyin DURMAZ

Abone Koşulları:

Yurtiçi Abone: 1 Yıllık 50.000 TL.
Yurtdışı Abone: 1 Yıllık 120 DM.

Hesap No:

İş Bankası Aksaray Şubesi/İST.
Yılmaz Ekşi - 963695 Hesap

Adres:

Gıraba Hüseyin Ağa Mah. Nalinci Fevzi
Sokak Emek İşhanı No:39 K.2
Fatih-İST.

Tel. No: 534 87 92

Baskı:

Aydınlar Matbaacılık

Tel.: 551 47 05 Şirinevler - İST.

İÇİNDEKİLER

Sunu.....	1
Sermayenin Uluslararası Politik Hareketi Sosyal Demokrasi.....	2
Büyük Ekim Devrimi 74. Yıl Dönümünde Yolumuzu Aydınlatıyor.....	12
DİSK Ücretli Kölelik Düzenini Nasıl Savunuyor...	14
Gündem.....	18
İşçi-Sendika.....	24
Kamu Çalışanları.....	28
Sınıf Mücadelesi.....	22
Gençlik.....	31
Haber-Mektup	35
Çeviri.....	40

Sunu,

Yeniden merhaba. Bir ay sonra yeniden birlikteyiz. Bu süreçte yaşanan seçim dönemi ve seçim sonuçları, kitlelerin özellikle de emekçi sınıfların artık burjuva partilerinin birbirlerinden sadece nüans ayrıtlıkları bulunduğunu gördüklerini ve sorunlarının çözümü için onlardan birşey beklemediklerini gösterdi. Bütün propaganda bombardımanları ve ceza tehditlerine rağmen, % 15'lere varan bir kitle sandık başına gitmedi. En fazla oy alan partinin oy sayısı, 6 milyon civarındayken, 5 milyon insanın oy vermemesi, burjuvazi (seçimlere katılım oranının çok yüksek olduğunu ne kadar açıklarsa açıklasın) açısından bir fiyaskonun açık göstergesidir.

Burjuvazinin ve onların düzeni emperyalist-kapitalist sistemin emniyet supabı sosyal-demokrasinin düni ve bugünü hakkında geniş bir değerlendirme yazısını dergimizin sayfaları arasında bulacaksınız.

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin üzerinden 74 yıl geçti. Ekim Devrimi'nin açtığı, kapitalizmden sosyalizme geçiş ve proleter devrimler çağı halen sürüyor. Ekim Devrimi, dünya işçi sınıfı ve ezilen halklarına esin kaynağı olmaya devam ediyor.

Faşizm, Güney Kürdistan'da gerçek yüzünü birkez daha sergileyerek, hem havadan hem de özel yetiştirilmiş birlikleriyle karadan yaptığı saldırılarla Kürt halkı üzerindeki soykırımlarına bir yenisini daha ekledi.

Bu sayımızla beraber, dergimize yeni bir bölüm eklemenin kıvancını yaşıyoruz. Siz okurlarımızdan aldığımız öneri ve eleştiriler, bize bu konuda yol gösteriyor, çalışma şevkimizi artırıyor. Yeni bölümümüz "çeviri"lerin ilk yazısı, FSLN'nin 1. parti kongresinin üzerine. Bu yazıyı, Latin Amerika'nun önemli yayın organlarından "Correos"un Ağustos 1991 tarihli sayısından özetleyerek çevirdik.

Dergimizin bundan sonraki sayılarında da dünya komünist hareketinin yarattığı değerleri ve birikimleri bize de aktaracak bu tür çevirilere sayfalarımızda yer vereceğiz.

Gelecek sayımızda yeniden buluşmak dileğiyle.

DEVİRİMCİ
emek

SERMAYENİN ULUSLARARASI POLİTİK HAREKETİ SOSYAL DEMOKRASİ

Sosyal-demokrasi üzerine bu yazıyı kaleme aldığımız sıra, sosyal-demokratlar Avrupada ve Türkiye'de önemli güç ve prestij kaybına uğradılar. Sosyal-demokratların içine düştükleri bugünkü durum, onları işçi sınıfı için bir tehlike olmaktan çıkarmıyor. Tersine, iktidardaki diğer sermaye partileri karşısında "muhalafet" durumuna geçtikleri için, tehlike daha da artmış bulunuyor. Sosyal-demokrat partiler, kendilerini, işçi sınıfı hareketi ile birlikte aynı "muhalafet" düzleminde göstereceklerdir. Bundan dolayı da burjuvaziye karşı gelişecek devrimci kitle hareketini kendi burjuva sosyal-demokrat potalarında toplamaya çalışacaklar. Burada tehlike iki yönden geliyor: Birincisi, sosyal-demokratların kapitalizme karşı gelişen proletarya hareketini kendi platformlarında bloke etmeleri; ikincisi de, proleter sosyalist hareketin kendi bağımsız "sosyalist platformlarından" uzaklaşıp burjuva sosyal-demokrat doğrultuda sapmaya uğramasıdır. Sözkonusu gelişmeler, bizi, sosyal-demokrasi üzerine kısa bir belirleme yapmaya götürdü. Özel olarak da Türkiye'de sosyalistlerin "dönekleşip" kitlesel olarak sosyal-demokrat saflara gitmeleri, sosyal-demokrasinin sınıfsal özü üzerine belirlemeler yapmayı daha güncel hale getirdi. İşte proleter komünistlerin, sosyal-demokrasi üzerine belirlemeleri:

SOSYAL-DEMOKRASİNİN GEÇİRDİĞİ ÜÇ EVRE

Tekelci sermayenin uluslararası alanda politik hareketi olan sosyal-demokrasi, aynı zamanda sermayenin toplumsal bir hareketidir. Marks'ın belirttiği gibi "politik olmayan toplumsal hareket yoktur". Sosyal-demokrasi politik bir hareket olarak aynı zamanda sermayenin toplumsal bir hareketidir. Bir politik hareket

olarak sosyal-demokrasi yüz yılı aşan bir tarihe sahiptir. Geçen yüzyılın ortalarından bu yana, toplumsal değişime bağlı olarak sosyal-demokrasi de bir toplumsal hareket olarak değişime uğramıştır. Ancak sosyal-demokrasi hep sermaye sınıfının bir toplumsal hareketi olmadı; bu hareket ilk doğuşunda proletaryanın politik bir hareketi olarak doğdu. Giderek, süreç içinde sermayenin bir politik hareketine dönüştü. Sosyal-demokrasinin geçirdiği evreler:

Proletaryanın politik hareketi olarak sosyal-demokrasi. Sosyal-demokrat partiler geçtiğimiz yüz yılın ortalarından sonra proletaryanın sosyalist sınıf partileri olarak politik sahneye çıktılar. Marks ve Engels'in temellerini attığı, proletaryanın ilk uluslararası politik birliği olan BİRİNCİ ENTERNASYONAL'dan sonra çeşitli ülkelerde tek tek proleter partiler ortaya çıktı. Avrupanın en büyük ve devrimci partilerinden olan Alman Sosyal-Demokrat Partisi bu dönemde ortaya çıktı. İlk ENTERNASYONAL'ın dağılmasından sonra kurulan İKİNCİ ENTERNASYONAL işte bu sosyal-demokrat partiler tarafından oluşturuldu ve sürdürüldü. Bu dönem içinde faaliyet sürdüren sosyal-demokrat partiler içinde önemli ideolojik mücadeleler verildi. Bu partilerden en ünlüsü olan Alman Sosyal Demokrat Partisi'nin ilk programı Marksistler tarafından hazırlanmışken, daha sonra La Sal'cılar kendi programlarını partiye kabul ettirdiler. Bu partiler içinde, devrimci kanatla, ılımlı kanat; Marksistlerle, oportünistler ve çeşitli politik akımlar arasında mücadele sürüp gitti. İç mücadelenin aldığı ideolojik biçim ne olursa olsun bu dönem kurulan sosyal-demokrat partiler doğrudan işçiler tarafından ve onların aydınları tarafından oluşturulmuştur.

İKİNCİ ENTERNASYONAL'dan Ekim

Devrimine kadar kurulan proletarya partileri kendilerine sosyal-demokrat diyorlardı. 1890 ortalarından sonra kurulan Bulgar Sosyal-Demokrat İşçi Partisi (BS-DİP), Rusyada kurulan Rus Sosyal-Demokrat İşçi Partisi (RSDİP) ve Ukranya'da kurulan Ukranya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi ve diğer ülkelerde kurulan proletarya partileri hep kendilerini bu isimlerle nitelendirdiler.

Sosyal-demokrat işçi partilerin oluşturduğu İKİNCİ ENTERNASYONAL, ilk dönemlerinde proletaryayı toplumsal devrime hazırlama yolunda önemli çalışmalar yaptı. Uluslararası koşulların geçici evrimci durumu koşullarında sosyalizmin yaygınlaşması için önemli adımlar atıldı. ENTERNASYONAL'ın ilk dönemlerinde, partilerin bir kısmı yasa-dışı örgütlenme ve çalışma yürüttü. Gene bu dönemde bu partiler, sermayenin ve devletin ağır baskıları ile karşı karşıya kaldılar. Ancak, daha sonra evrimci ve yasal çalışma İKİNCİ ENTERNASYONAL partilerinin başlıca çalışma biçimi oldu.

İKİNCİ ENTERNASYONAL'ın protetaraya ihanet edip sermayeye sığınması.

İkinci Enternasyonal oportünizmini yasalık besledi. Uluslararası koşullara yeni tip proletarya partilerini zorunlu durumu getirtirken, İkinci Enternasyonal partileri evrimci koşullar denk düşen parti ve mücadele biçimlerinde ısrar ettiler. Eski biçim yeni öze uymuyordu. Özle biçim arasında uzun süren çatışma ortaya çıktı. Rusyada Lenin önderliğindeki Bolşevikler, Bulgaristanda D.Bloge ev'in önderliğindeki Dar Sosyalistler ve çeşitli ülkelerdeki bir avuç Marksist çürümeye başlayan İkinci Enternasyonal içindeki yeni ve devrimci olanı temsil ediyorlardı. İkinci Enternasyonal önderleri ve partileri, İkinci Dünya Savaşı koşullarında "anavatan savunması" adı altında kendi burjuvalarını destekleyerek, proletaryanın davasına tam anlamıyla ihanet ettiler. İkinci Enternasyonalin oportünist önderleri Kautski ve diğerleri tamamen burjuvaziye sığındılar. Savaş boyunca İkinci Enternasyonalin çöküşü kaçınılmaz hale geldi ve çöktü. Lenin ve diğer ülkelerdeki Marksistler yeni temellerde bir yeni enternasyonalin kurulması gerektiğini belirttiler.

Bu dönem boyunca, İkinci Enternasyonalin partileri, oportünist ve sosyal-şoven partiler durumuna gelip burjuva saf-lara sığınınca, uluslararası devrimci proletarya hareketi için yeni bir enternasyonalin oluşturulması zorunlu hale geldi.

Lenin, daha Ekim Devrimi öncesinde yazdığı Nisan Tezlerinde İkinci Enternasyonal partileri ile isimlendirmede de ayrılmak gerektiğini belirtiyordu.

"İşte bir başkası: Bizim adımızın ikinci kısmı (Sosyal-demokratlar) da bilimsel olarak doğru değildir. Demokrasi, bir devlet biçimidir. Oysa bizler, marksistler, her türlü devlete karşıyız."(1)

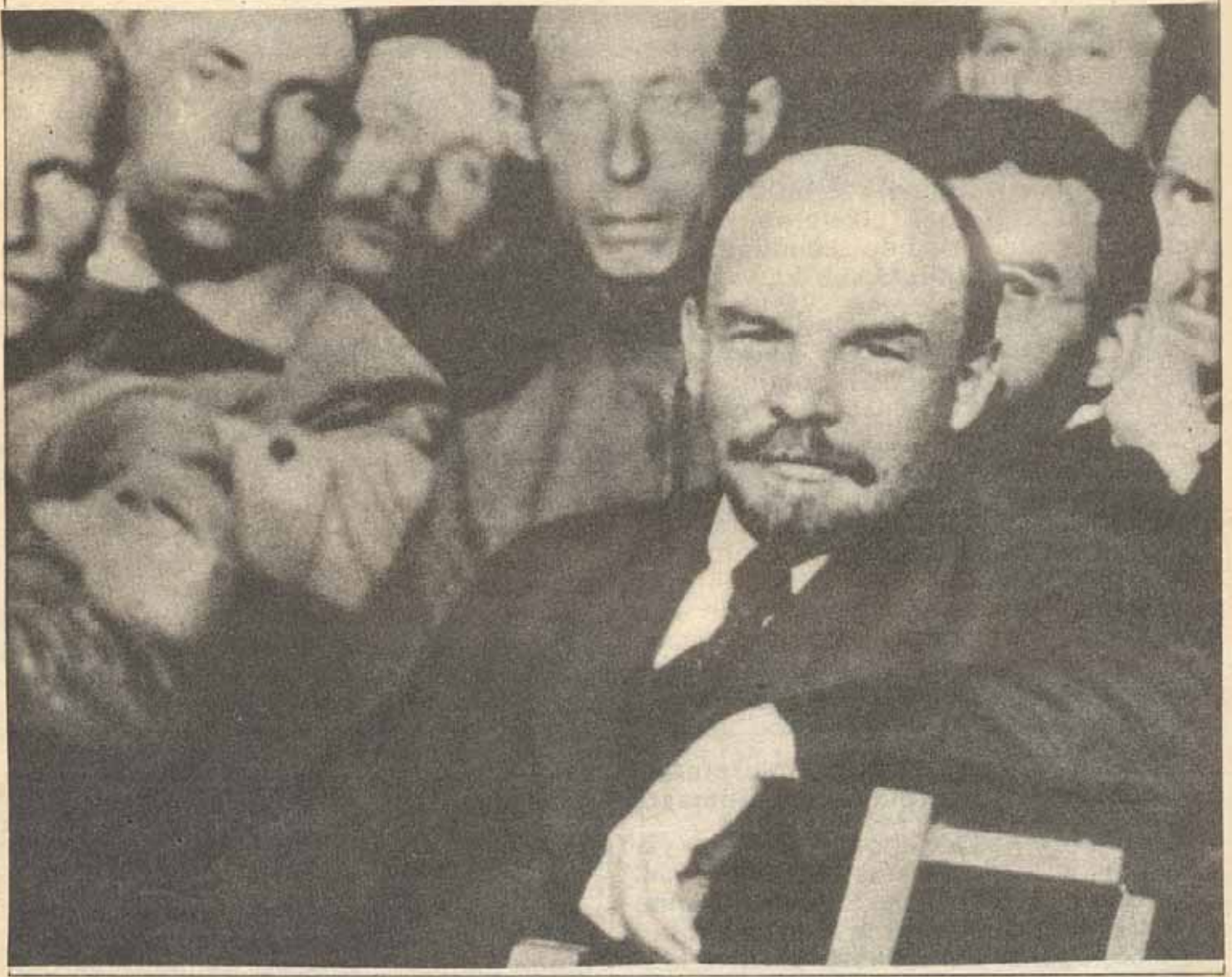
Lenin, bilimsel olarak doğru olacak ve proletaryanın bilinçlenmesine katkıda bulunmak için sosyal-demokratlar adının KOMÜNİST olarak değiştirilmesi gerektiğini belirtmiştir. İkinci Enternasyonalin rezilci çöküşünden sonra kurulan KOMÜNİST ENTERNASYONAL(KOMÜNTERN) kendine komünist diyen partilerce oluşturuldu.

Komünist Enternasyonal'e katılmanın koşulları belirtilirken Lenin'in daha önce belirlediği adlandırma sorunu "21 Şart" içinde belirtildi.

"17. Bununla bağlantılı olarak, Komünist Enternasyonal'e üye olmak isteyen bütün partiler, adlarını değiştirmek zorundadırlar. Komünist Enternasyonale üye olmak isteyen her parti, şu yada bu ülkenin Komünist Partisi (Komünist Enternasyonal Seksiyonu) adını taşımak zorundadır. Adlandırma sorunu sadece biçimsel bir sorun değil, son derece önemli bir siyasal sorundur. Komünist Enternasyonal, bütün burjuva dünyasına ve sarı Sosyal Demokrat Partilere savaş açmıştır. Komünist Partilerle, işçi sınıfına ihanet etmiş eski resmi sosyal demokrat veya sosyalist partiler arasındaki farkın her basit emekçinin kafasında açığa çıkması zorunludur."(2)

Komünistlerle, sosyal demokratlar her bakımdan birbirinden tamamen ayrı durumda ve bir savaş halinde mücadeleyi sürdürdüler. Komünist partileri bu savaşta proletaryaya dayanarak sürdürürken, sosyal demokratlar ise burjuvaziye daya-

arak sürdürdüler. Böylece, sosyal demokrasi, artık tamamen sermayenin bir politik hareketine dönüştü.

Sermayenin politik bir hareketi olarak sosyal demokrasi.

Sosyal demokrasi proletaryanın bir politik hareketi olmaktan çıkıp, sermayenin hareketine dönüştü. Sosyal demokrasinin bundan sonraki tüm hikayesi o'nun sermayenin politik bir hareketi olduğuna daırdır. Sosyal demokrasinin İkinci Dünya Savaşı öncesi ve sırasındaki durumuna daha sonra komünistlerle sosyal demokratların ittifakı sorununda değineceğiz. Sosyal demokrasi İkinci Dünya Savaşı sonrası faşizmin yıkıldığı koşullarda, Avrupa da tekelci sermayenin önemli bir

politik hareketi olarak sahneye çıktı. Faşist partilerin ve getirdikleri faşist düzenin yıkılması sonucu bu sefer, tekelci sermaye açısından sosyal demokrat partilerin önemi öne çıktı. Sosyal demokrat partiler kimi ülkelerde "sosyal demokrat" kimilerinde "sosyalist" ve kimilerinde ise "işçi partisi" adını almakla birlikte bunların tüm politik özleri aynıdır. Bu partiler uzun süredir SOSYALİST ENTERNASYONAL adı altında çalışma sürdürüyorlar.

Emperyalist ülkelerde sosyal demokrasi, finans kapitalin emrinde çalışan "güvenilir" bir politik akımdır. Emperyalist ülkelerdeki çeşitli burjuva partileri (muhafazakarlar, liberaller vs..) ile sosyal demokratlar arasında her hangi bir farklılık kal-

mamıştır. Aralarındaki farklılık; bazen biri iktidar olur bazen diğeri. Hepsi bu kadar. Örnek verecek olursak, İngiltere'de, işçi Partisi ile Muhafazakar Parti arasında çok önemli fark yoktur. Her iki parti de İngiliz emperyalizmine hizmet eder. Her iki parti de emperyalist politika izler. Aynı durum Almanya, Fransa ve İsrail için de aynıdır. İsrail'de Likut Partisi ile işçi Partisi arasında hiç bir fark yoktur. her iki parti de siyonizmi yayar. Her iki

yaya dayanan bir devrimci sınıf partisi, ekonomik gücü ellerinde bulunduran te-kellerden bağımsız bir politik hat izleyebilir. Burjuva partilerin tümü, sırtlarını te-kellere dayanmak zorundalar.

Burjuvazinin diğer partileri ile sosyal demokratlar arasında sınıfsal ve politik özde bir farklılık yoktur. Ancak, yöntemlerde belirli farklılıklar vardır. Sosyal demokratlar, kapitalist düzenin daha uzun yaşaması için bu doğrultuda bir politika

partide Filistin halkı-

nı ezer. Sosyal demokratların örnek bölgesi olan Kuzey Avrupada da değişen bir durum yoktur. Sosyal demokratların on yıllar boyu yönetiminde olduğu İsveçte, işçi sınıfının sömürsü baskı altında tutulması ve finans kapital diktatörlüğü uygulandı. İsveç, dışta da kapitalist, gerici bir politika izledi. Sosyal demokratları tüm kapitalist ülkelerde (özellikle tekelciliğin egemen olduğu ülkelerde) aynı politik duruma getiren ve diğer tekelci sermaye partileri ile aynı düzleme getiren olay, tekelciliğin egemenliğidir. Eğer bir ülkede tekelcilik eko-

İkinci enternasyonal oportünizmini yasallık besledi. Uluslararası koşullar yeni tip proletarya partilerini zorunlu duruma getirirken, II. enternasyonal partileri evrimci koşullara denk düşen parti ve mücadele biçimlerinde ısrar ettiler.

Eski biçim yeni öze uymuyordu. Özle biçim arasında uzun süren çatışma ortaya çıktı. Rusya'da Lenin önderliğindeki bolşevkiler Bulgaristan'da Dar Sosyalistler ve çeşitli ülkelerdeki bir avuç Marksist, çürümeye başlayan II. enternasyonal içindeki yeni ve devrimci olanı temsil ediyorlardı.

İkinci enternasyonal önderleri ve partileri, II. Dünya Savaşı koşullarında "Anavatan savunması" adı altında kendi burjuvalarını destekleyerek proletaryanın davasına tam anlamıyla ihanet ettiler.

nomik ve politik gücü elinde bulunduruyorsa, buralarda tüm sermaye partileri sırtlarını bu en büyük güce dayamak zorundadır. Politika ekonominin yoğunlaşmış ifadesidir. Eğer ekonomik yaşamda tekelcilik gerçekleşmişse ve sermayenin yapısında daralma ve merkezileşme oluşuyorsa, buna bağlı olarak da politikada daralma ve merkezileşme oluşur. Ekonomik gücü ellerinde bulunduranlar, bunun sayesinde politik gücü de ellerinde bulundururlar. Sosyal demokrasi bunun dışında kalamaz. Tekelciliğin egemen olduğu ülkelerde ancak ve yalnızca proletar-

izlerler. Onlar, kapitalizmin "vahşi" görünen yönlerini örterler. Gene onlar sermayenin emekçilere yönelttiği demir yumruğu, kadife bir eldivenle örterler. Görevleri, kapitalizmi "ehlileştirmektir". Bu ara yalnızca kapitalizmin sivri yönlerini törpüleyip onu ehlileştirmekle kalmaz emekçi kitleleri de kapitalizm doğrultusunda "ehlileştirmeye" uğraşırlar. Bunun için diğerlerinden farklı olarak, "sosyal-devlet" "sosyal güvence" önerirler. Politik alanda ise, finans kapitalin diktatörlüğünün üstünü örterler. Bundan ötürü, sosyal demokrasi, işçi sınıfı için son dere-

ce tehlikelidir. Tehlikeli bir düşman. Sosyal demokrasinin hegemonya kurduğu ülkelerde işçi sınıfı ve diğer emekçiler iki hegemonyaya karşı mücadele ederler: burjuva hegemonyası ve sosyal demokrat hegemonyanın kırılması mücadelesi. Gerçek yaşamda, sosyal demokrat hegemonya, sermayenin hegemonyasından başka bir şey değildir. Bununla birlikte, ideolojik olarak ve politik olarak sermaye hegemonyasını gizlediği için, emekçilerin karşısına "ayrı" bir hegemonya gibi çıkarlar. Bunun için sosyal demokratların iktidarda olduğu ülkelerde, işçi sınıfı sos-

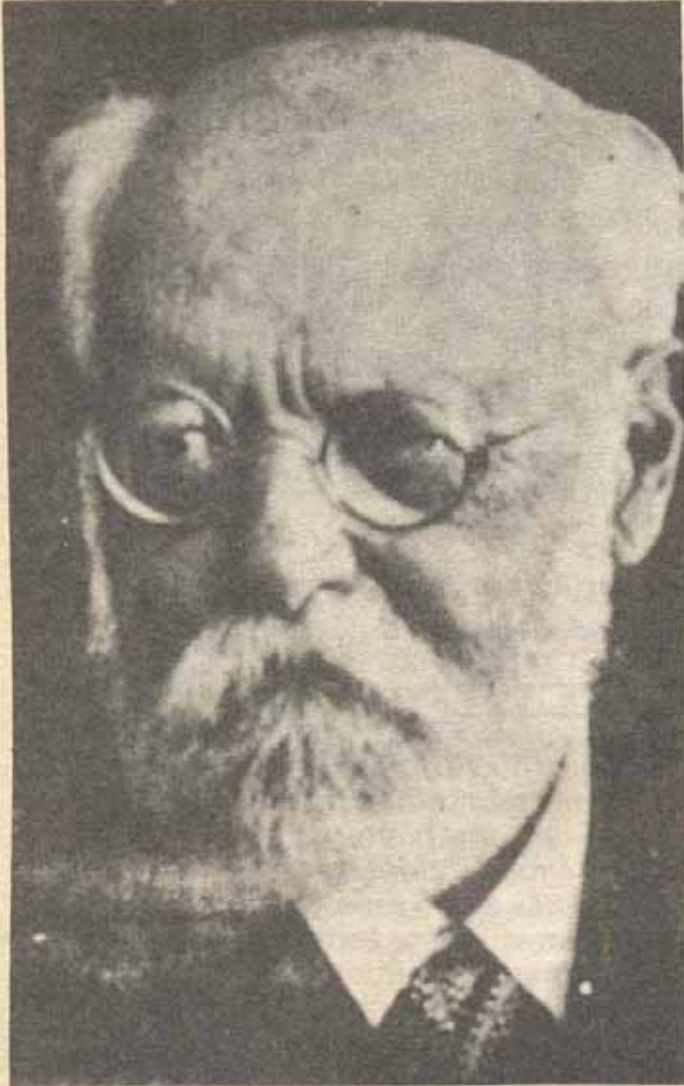

yal demokrat hegemonyayı kırmadan, burjuva hegemonyayı kıramıyor.

Sonuç olarak şunu söyleyebiliriz: sosyal demokrasi artık yalnızca sermayenin bir politik hareketi değildir, sosyal demokrasi artık tekeli sermayenin temel toplumsal dayanaklarından biridir.

TÜRKİYE'DE SOSYAL DEMOKRASİ

Türkiye'deki sosyal demokrasi hareketi sonuç olarak uluslararası sosyal demokrasi akımından ayrı değildir. Bu, doğuşu ve gelişimi de aynıdır anlamında değil. Türkiye'deki sosyal demokrasi, Avrupa'daki sosyal demokrat partiler gibi, pro-

II. entemasyonel oportünizminin önderlerinden
Kautsky.

letaryanın bir hareketi olarak ve Marksist kökenli partiler olarak doğup, gelişmedi. Kendilerine sosyal demokrat diyen (SHP ve DSP) dünün CHP'sinin bölünmüş halidir. Dünün CHP'si ise, kökü Osmanlı İttihak-i Terakkiye dayanan Cumhuriyetin kurucu partisidir. Bu parti ta başından beri, gerici burjuva diktatörlüğü uygulamış olan bir burjuva partisidir. CHP, başından beri devleti ve merkezi otoriteyi temsil etmiş ve doğrudan bu otoritenin yürütücüsü olmuştur. Aynı CHP, Tek parti dönemi boyunca emekçileri ve Kürt halkını ezmenin ve sömürmenin sembolü olmuştur. 1923'ten, 1950 yılına kadar yapılmış ne kadar baskı ve katliam varsa bu parti iktidarı tarafından gerçekleştirilmiştir. Aynı parti, ikinci dünya savaşı yıllarında Nazi Almanyasının müttefiğidir. Bu dönemde halk üzerindeki baskıyı en üst noktaya çıkarmıştır. CHP, 1950'li yıllarda DP iktidarı yıllarında muhalefete düşmüş ve bu yıllar boyunca eski görüntüsünü değiştirmeye çalışmıştır. Ancak, bu tamamen görüntüyle sınırlı olmuştur. CHP, politik özünde hiç bir şey değiştirmemiştir. CHP, 1965 koşullarında, emekçi kitlelerin sola doğru kayması ve bunun sonucu TİP'in, 15 milletvekili çıkarması karşısında endişeye kapılmış ve kitlelerin sosyalizme doğru yönelmemeleri için biçimsel değişikliğe giderek "ortanın solu" görüşünü ortaya atmıştır. "Ortanın solu" politikası CHP'nin sınıfsal ve politik özünde bir değişiklik getirmedir. Değişen biçimdi, görüntüydü. Bu görüntü daha sonra 1973'te Ecevit tarafından geliştirildi ve "hakça düzen" hedefi ile kitlelerin karşısına çıktı. Bu tarihten sonra CHP kendisini sosyal demokrat olarak isimlendirdi. Gerici bir burjuva partisi olarak CHP, tek parti döneminde bir iktidar partisi olarak kitlelerden epey uzakta ve tepesinde, daha sonra 1950'li yıllarda ve 1960 darbesi sırasında ve sonrasında ve 1973'e kadar kendini "muhalefet" olarak göstermiş ve emekçi kitlelerin eylemlerini kendi platformunda toplamaya çalışmıştır. Bunda belli oranda başarılı da olmuştur. Bu başarıda MDD'cilerin payı büyük olmuştur. MDD'ciler CHP'yi yanlış olarak "küçük burjuva dönüşümcü parti" olarak nitelendirmiş ve uzun süre bu partiyi desteklemişlerdir. Bugün halen bütün oportünistler ve reformistler sosyal demokrasiyi

yanlış gösterip, işçilerden bu parti için destek istiyorlar. 1960'lı yılların TİP'i TKP'si ve MDD'si, 1973'ten sonra daha başka çeşit "sosyalist" gerici burjuva partisi, CHP'yi "ilerici küçük burjuva partisi" olarak gösterip, bu partinin teşhirini yapmadılar. Bugün eğer sosyalistler "dönekleşip" kitlesel olarak sosyal demokrat saf-lara gidiyorlarsa, bunun bir nedeni de, sosyal demokrasi ile ayırım çizemeyen "sosyalistlerin" tutumudur. Daha dün Devyol, Kurtuluş gibi hareketler TKP'den aşağı kalmayarak CHP'cilik yaptılar. Bugün bu hareketlerin tabanının kendini sosyal demokrat olarak görmesi bu oportünist politikasının doğal sonucudur.

SHP ve DSP tekelci sermayenin birer politik partisinden başka birşey değiller. Bu partilerle, tekelci sermayenin diğer partileri arasında bir fark yoktur. Hatta Ecevit'le faşist Türkeş şovenizmde birleşmişlerdir. Ecevit, kendi çizgisine "ihamet" etmedi. Tersine, CHP çizgisini ortaya koyuyor. Ecevit, Atatürk yayılcılığını yürüten ve savunan bir insandır. Atatürk ve CHP, Kürdistan'ı ve Hatay'ı ilhak ve

işgal etti, Ecevit de Kıbrıs'ı Politika aynı. Yalnızca Ecevit, bu politikayı "fili sınırların" ötesine vardiirmek istiyor. Kemalîst politika ile Türkeş'in politikası arasında ne fark varki. Tekelciliğin, ekonomik ve politik yaşamda egemen olduğu koşullarda, burjuva partiler arasında farklılık olmadığını söyledik. Söylediklerimiz, Türkiye'deki sosyal demokrasi için de geçerlidir.

BİR BURJUVA HAREKETİ OLARAK SOSYAL DEMOKRASİNİN DEĞİŞMEYEN POLİTİKASI: ANTI-KOMÜNİZM

Sosyal demokrasi bir burjuva hareketine dönüştükten sonra, bir burjuva hareketi olarak değişmeyen politikası her zaman anti-komünizm olmuştur. Sosyal demokrasi, faşizm öncesi Avrupasında anti-komünizmi yayarak, faşizmin güçlenmesinin yollarını açmıştır. Sosyal demokrasinin 1920-1930 yılları arasında oynadığı bu rolden ötürü KOMÜNTERN, o zaman için sosyal demokrasi için "sermayenin temel toplumsal dayanağı" ifadesini kullanmıştır. Sosyal demokratlar, faşizmin iktidarı ele geçirmesi öncesinde, finans kapitalin, emekçi kitlelere uyguladığı "beyaz terör" politikasının taraftarları olmuşlardır. Almanya'da Hitler faşizminin iktidara gelmesinin bir sorumlusu da sosyal demokratlardır. Sosyal demokratlar Weymer devleti'nin işçi sınıfına ve komünistlere yönelttiği "beyaz terör" karşısında tutum alacağına, tersine sermayenin terörüne karşı mücadele eden komünistlere karşı çıkarak faşistlerin güçlenmesine yol açtılar. Gene aynı sosyal demokrat parti (SPD) Hitler iktidara geldiğinde, onu yasal bir hareket olarak nitelendirdi ve karşı mücadeleye girişmedi. SPD kendi denetimindeki kitle örgütlerini ise, faşizm karşısında pasifize etti. Sonuçta, SPD'nin anti-komünizmi faşizmi önleyememiş ve faşizmin durumunu sağlamlaştırmasını sağlamıştır. Faşizm ve savaş yılları boyunca sosyal demokratlar, gerici anti-komünist politikalarını yumuşatmışlardı. Ancak, ortadan kaldırmadılar. 1945'ten sonraki Avrupa koşullarında, yani "soğuk savaş" yıllarında sosyal demokratlar belli bir süre için hafiflettik-

---

Bununla bağlantılı olarak Komünist Enternasyonale üye olmak isteyen her parti, şu yada bu ülkenin komünist partisi (Komünist Enternasyonal Seksiyonu) adını taşımak zorundadır. adlandırma sorunu sadece biçimsel bir sorun değil, son derece önemli bir siyasal sorundur. Komünist Enternasyonal, bütün burjuva dünyasına ve sarı sosyal demokrat partilere savaş açmıştır. Komünist Partilerle, işçi sınıfına ihamet etmiş eski resmi sosyal demokrat veya sosyalis partiler arasındaki farkın, her basit emekçinin kafasında açığa çıkması zorunludur.

V. İ. Lenin

---

leri anti-komünizme aktif olarak yeniden başvurular. Sosyal demokratların anti-komünist politikaları "soğuk savaş"ın tüm yılları boyunca sürdü. Öyleki, sosyal demokratlar burjuvaziye şunu ispat etmeye çalışıyorlardı: işçi ve diğer emekçi kitlelerin sosyalizme yönelmelerini en iyi biz önleriz. Anti-proleter ve anti-komünist politika sosyal demokratların politik varlıklarının olmazsa olmaz koşulu oldu.

Türkiye'de Ecevit ve partisi bu politikayı yıllardır savunuyorlar. Yakın tarihi ve Ecevit'in gelişmesini bilen herkes bilirki, bu adam ve partisi sermayeye sü-

İsveç Sosyal Demokratlarının lideri Olaf Palme

Sosyal demokratlar tüm kapitalist ülkelerde (özellikle tekelliliğin egemen olduğu ülkelerde) aynı politik duruma getiren ve diğer tekellili sermaye partileri ile aynı politik düzleme getiren olay, tekelliliğin egemenliğidir. Eğer bir ülkede tekellilik ekonomik ve politik gücü elinde bulunduruyorsa, buralarda tüm sermaye partileri sırtlarını bu en büyük güce dayamak zorundadır. Politika, ekonominin yoğunlaşmış ifadesidir. Eğer ekonomik yaşamda tekellilik gerçekleşmişse ve sermayenin yapısında daralma ve merkezileşme oluşuyorsa, buna bağlı olarak politikada da aynı daralma ve merkezileşme oluşur.

rekli olarak şunu söylemiştir: Türkiye'de emekçi kitlelerin sosyalizme yönelmelerini en iyi biz önleriz. O'na göre diğer burjuva partileri başvurdukları yöntemlerle emekçi kitleleri komünistlere doğru itiyordu. Böylece açıkça anlaşılıyor ki, sosyal demokrasinin politikasının özü anti-proleter ve anti-komünizm temeline oturtulmuştur. Sosyal demokrasi sermayenin politik bir hareketi olarak doğasına uygun olanı yapıyor. Buna karşılık proleterya devrimi de kapitalizmi ve onun tüm politik hareketlerini tarihe gömecektir. Sosyal demokrasi de bu politik hareketler içinde olacaktır.

KOMÜNİSTLERLE, SOSYAL DEMOKRATLARIN "İTTİFAK" I SORUNU

Uluslararası komünist hareket arasında 1920'li yıllardan bu yana en çok tartışılan konulardan biri sosyal demokratlar karşısında alınması gereken tutum sorunu olmuştur. Bu alanda şimdiye kadar ortaya konan somut politikalar var. Öncelikle bunun üzerinde durmak gerekiyor.

Komünist partileri 1920-1930 yılları arasında sosyal demokrasiyi "sermayenin temel toplumsal dayanağı" olarak nitelendirmişti. Komünist partiler bu yıllarda sosyal demokratlarla "savaş halindeydi". Bu politikanın doğal sonucu olarak, sosyal demokrasi ile her hangi bir "ittifak" politikası izlenmiyordu. Komünistler "savaş halinde" oldukları bir politik akımla her hangi bir "ittifak" politikası izleyemezdi. Daha sonraki yıllarda sosyal demokrasi'nin politik ve sınıfsal özünde her hangi bir değişiklik olmadığı halde; o dönemin faşizm ve savaş hazırlıkları koşullarında, komünistlerin bu akıma karşı yaklaşımlarında değişikliğe gidildi. KOMÜNTERN'in sözkonusu dönemin somut uluslararası koşulları altında sosyal demokratlara karşı izlediği "ittifak" politikasını doğru olarak kabul ediyoruz. Ancak, yalnızca o günkü koşullarda. Bu döneme ilişkin politikaları doğru olarak halen kabul eder-

ken, belki de biraz "muhafazakar" davranmış oluyoruz. Bu, bir anlamda böyledir. Bilmek gerekir ki, biz proleter komünistlerin belirli dönemler için doğru saydığımız politikalarla ortaya koyduğumuz "muhafazakarlığımız" görecelidir; devrimciliğimiz ve diyalektik yaklaşımlarımız ise MUTLAK olandır. Bu anlamda, biz, ancak belirli bir dönem için doğru kabul ettiğimiz bir politikayı, başka bir dönem için yanlış görebiliriz. Bu çerçevede, KOMÜNTERN'in 1930'lu yıllarda sosyal demokrasiye karşı izlediği politikayı doğru kabul ederken; daha sonra, ikinci dünya savaşı sonrası çeşitli komünist partilerin izledikleri sosyal demokratlar arasındaki "ittifak" politikasını yanlış buluyoruz. Çünkü, sosyal demokrasi ile "ittifak" 1930'lu yılların faşizm, savaş tehlikesi ve savaş koşullarında doğru olabilirdi. İkinci dünya savaşından sonra hem uluslararası koşullarda önemli bir değişim olmuş ve

Salvador Allende

hem de sosyal demokrasi finans kapitalin temel toplumsal dayanaklarından biri durumuna gelmişti. Bu koşullarda halen eski yaklaşımlarda ısrar etmek olsa olsa "sınıf uzlaşmacı" bir politika olabilirdi.

1945'li yıllardan sonraki "soğuk savaş" yıllarında Avrupa, Orta Doğu, Güney Asya ve yakın tarihte Latin Amerika ülkelerinde daha çok oportünist ya da oportünizme yakın politika izleyen komünist partiler sık sık sosyal demokrat partileri desteklemiş ve bir-

çok yerde onları iktidara getirmiştir. Sonuçta, iktidara gelen sosyal demokratların izledikleri tüm emperyalist ve gerici politikalara destek verilmiş olundu. Sosyal demokrat iktidarlar yıprandıkça, onlara destek veren komünistler de yıpranmaya başladılar. Bu yıllar boyunca sosyal demokratlarla "ittifak" ilişkilerinde hep proletarya ve komünistler zararlı çıkmıştır. Komünistler, hem sosyal demokratla aynı politik platforma düşmüş ve hem de bunun sonucu olarak

İkinci Dünya Savaşı sonrası çeşitli komünist partilerin izledikleri, sosyal demokratlarla "ittifak" politikasını yanlış buluyoruz. Çünkü, sosyal demokrasi ile "ittifak" 1930'lu yılların faşizm, savaş tehlikesi ve savaş koşullarında doğru olabilirdi. İkinci Dünya Savaşından sonra Hem uluslararası koşullarda önemli bir değişim olmuş hem de sosyal demokrasi finans kapitalin temel toplumsal dayanaklarından biri durumuna gelmişti. Bu koşullarda halen Eski yaklaşımlarda ısrar etmek olsa olsa "sınıf uzlaşmacı" bir politika olabilirdi.

proletaryanın sosyalist çizgisinden uzaklaşmış oldular. Bir de dönüp geriye bakıldığında görüldü ki, komünist partileri proletaryanın sınıf konumundan epey uzaklaşmışlar. Yakın zamanda hem Latin Amerika ülkelerinde ve hem de Güney Afrika ülkeleri komünistlerinde izlenen politikanın yanlışlığı konusunda çeşitli görüşler ortaya çıkmaya başladı. Tabii ki arkada büyük bir tahribat bırakarak.

Uluslararası sosyal demokrasi, tekelci sermayenin bir politik gücü olarak proletaryanın düşmanı bir burjuva akımıdır. Sosyal demokrasi on yıllardır "soğuk savaş" biçiminde de olsa, uluslararası devrimci proletarya hareketi ile "savaş halindedir". Proletarya ile "savaş halinde"

olan bir burjuva akımla herhangi bir "ittifak" biçimi ne olursa olsun, proletaryaya tam bir ihanet olur. Şimdiye kadar hiç bir politik akım "savaş halinde" olduğumuz burjuva akımlarla "işbirliği" yaparak, oportünizm kadar, devrimci proletarya hareketine zarar vermemiştir.

Türkiye'de kendisini sosyal demokrat olarak gören dünün CHP'si bugünün SHP'si ve DSP'si ile "ittifak" öneren ve yapmaya çalışan TKP, TIP, TSİP, MDD

çizgisinde hareketler, kendine "sol" ve "devrimci" diyen pek çok sağ ve "sol" oportünist hareket de aynı biçimde izlenen yanlış politika sonucu proletaryayı burjuvazi karşısında eli kolu bağlı duruma getirmişlerdir. Bugün hala bunun acısını çekiyoruz. Bugün pek çok sosyalist işçi ve aydın sosyal demokratları kendisine: kendisini de sosyal demokratlara yakın hissediyor ve gidip bu partilerde çalışıyorsa bunun bir nedeni de, işte izlenen bu oportünist politikadır. Dünün

CHP'si, bugünün SHP'si ve DSP'si, teknelci güçlerin gerici, şoven, yayılmacı, baskıcı politik güçlerinden biridir. Devrimci proletarya hareketinin, bu karşı-devrimci gerici politik güçle herhangi bir "ittifak" sorunu yoktur ve olması düşünülemez. Proletaryanın devrimci sınıf savaşı, sosyal demokratlarda içinde olmak üzere tüm sermaye güçlerine karşı verilecek zaferé ulaşacaktır. Proletarya iktidara, bu burjuva politikasını yenerek yürüyecektir.

TÜM BURJUVA PARTİLERİ KARŞISINDA AYRI ÖRGÜTLENMEK VE MÜCADELE ETMEK

Sosyal demokrat partiler sınıfsal ola-

hem de sosyal demokrasi finans kapitalin temel toplumsal dayanaklarından biri durumuna gelmişti. Bu koşullarda halen eski yaklaşımlarda ısrar etmek olsa olsa "sınıf uzlaşmacı" bir politika olabilirdi.

1945'li yıllardan sonraki "soğuk savaş" yıllarında Avrupa, Orta Doğu, Güney Asya ve yakın tarihte Latin Amerika ülkelerinde daha çok oportünist ya da oportünizme yakın politika izleyen komünist partiler sık sık sosyal demokrat partileri desteklemiş ve bir-

çok yerde onları iktidara getirmiştir. Sonuçta. iktidara gelen sosyal demokratların izledikleri tüm emperyalist ve gerici politikalara destek verilmiş olundu. Sosyal demokrat iktidarlar yıprandıkça, onlara destek veren komünistler de yıpranmaya başladılar. Bu yıllar boyunca sosyal demokratlarla "ittifak" ilişkilerinde hep proletarya ve komünistler zararlı çıkmıştır. Komünistler, hem sosyal demokratla aynı politik platforma düşmüş ve hem de bunun sonucu olarak

İkinci Dünya Savaşı sonrası çeşitli komünist partilerin izledikleri, sosyal demokratlarla "ittifak" politikasını yanlış buluyoruz. Çünkü, sosyal demokrasi ile "ittifak" 1930'lu yılların faşizm, savaş tehlikesi ve savaş koşullarında doğru olabilirdi. İkinci Dünya Savaşından sonra Hem uluslararası koşullarda önemli bir değişim olmuş hem de sosyal demokrasi finans kapitalin temel toplumsal dayanaklarından biri durumuna gelmişti. Bu koşullarda halen Eski yaklaşımlarda ısrar etmek olsa olsa "sınıf uzlaşmacı" bir politika olabilirdi.

proletaryanın sosyalist çizgisinden uzaklaşmış oldular. Bir de dönüp geriye bakıldığında görüldü ki, komünist partileri proletaryanın sınıf konumundan epey uzaklaşmışlar. Yakın zamanda hem Latin Amerika ülkelerinde ve hem de Güney Afrika ülkeleri komünistlerinde izlenen politikanın yanlışlığı konusunda çeşitli görüşler ortaya çıkmaya başladı. Tabii ki arkada büyük bir tahribat bırakarak.

Uluslararası sosyal demokrasi, tekelci sermayenin bir politik gücü olarak proletaryanın düşmanı bir burjuva akımıdır. Sosyal demokrasi on yıllardır "soğuk savaş" biçiminde de olsa, uluslararası devrimci proletarya hareketi ile "savaş halindedir". Proletarya ile "savaş halinde"

olan bir burjuva akımla herhangi bir "ittifak" biçimi ne olursa olsun, proletaryaya tam bir ihanet olur. Şimdiye kadar hiç bir politik akım "savaş halinde" olduğumuz burjuva akımlarla "işbirliği" yaparak, oportünizm kadar, devrimci proletarya hareketine zarar vermemiştir.

Türkiye'de kendisini sosyal demokrat olarak gören dünün CHP'si bugünün SHP'si ve DSP'si ile "ittifak" öneren ve yapmaya çalışan TKP, TİP, TSİP, MDD

çizgisinde hareketler, kendine "sol" ve "devrimci" diyen pek çok sağ ve "sol" oportünist hareket de aynı biçimde izlenen yanlış politika sonucu proletaryayı burjuvazi karşısında eli kolu bağlı duruma getirmişlerdir. Bugün hala bunun acısını çekiyoruz. Bugün pek çok sosyalist işçi ve aydın sosyal demokratları kendisine: kendisini de sosyal demokratlara yakın hissediyor ve gidip bu partilerde çalışıyorsa bunun bir nedeni de, işte izlenen bu oportünist politikadır. Dünün

CHP'si, bugünün SHP'si ve DSP'si, tekelci güçlerin gerici, şoven, yayılmacı, baskıcı politik güçlerinden biridir. Devrimci proletarya hareketinin, bu karşıdevrimci gerici politik güçle herhangi bir "ittifak" sorunu yoktur ve olması düşünülemez. Proletaryanın devrimci sınıf savaşı, sosyal demokratlarda içinde olmak üzere tüm sermaye güçlerine karşı verilecek zafere ulaşacaktır. Proletarya iktidara, bu burjuva politikasını yenerek yürüyecektir.

TÜM BURJUVA PARTİLERİ KARŞISINDA AYRI ÖRGÜTLENMEK VE MÜCADELE ETMEK

Sosyal demokrat partiler sınıfsal ola-

rak burjuva partileri olmakla birlikte, her hangi bir burjuva partisi olmayıp, burjuvaların en irileri ve tekelcilerin partileri durumundadırlar. Türkiye işçi hareketi içerisinde her zaman sosyal demokrat parti hem sınıfsal özünden ayrı gösterildi, hem de sınıfsal özünün burjuva olduğunun gösterilmesi zorunluluğuyla karşı karşıya kaldı. Bu defa bu partinin büyük sermayenin partisi olduğu gerçeği gizlenmeye çalışıldı. Yazımızın başlarında da belirttiğimiz gibi, burjuvazinin gerici partileri, tersine çevrilip "ilerici" olarak gösterildi. Halbuki, bu partiler birer burjuva partisi olarak sırtlarını büyük sermayeye dayamışlardır. Bugün sokaktaki insan bile Vehbi Koç'un eski CHP'li olduğunu ve yıllarca bu partiye destek verdiğini biliyorken, oportünistler, sokaktaki adamın bildiği gerçeği bile gizleyecek kadar, burjuvadan daha burjuva hale geldiler. Gene her insan 21 Ekim seçimlerinden "yenilgi" ile çıktığı için tekellerin nasıl üzüntü duyduğunu televizyonlardan öğrendi. Bu, yeni bir durum değildi. CHP, SHP ve DSP her zaman büyük sermayenin partileri olarak hareket ettiler. Bu partilerin durumunu zaten ortaya koymuş durumdayız. Burada üzerinde durulması gereken emekçi kitleleri, burjuva partilerinin destekçisi durumuna getiren burjuvalardan daha burjuva olan 'sol' çevrelerdir.

Birbirleriyle olan tüm sataşmalarına

rağmen sağ oportünizm ve 'sol' oportünizm kitleleri sosyal demokratların destekçisi yapma noktasında birleşmişlerdir. Her iki kesimin destek gerekçesi ayrı olmuştur. Ancak, sonuçta değişen bir şey olmamıştır. Kitleler, sosyal demokratların denetimine sokulmuştur. Emekçi kitlelerin sosyal demokratların denetimine sokulması açıkça, onların devletin egemenliği altına sokulması anlamına gelir. Çünkü, sosyal demokratlar her zaman bir "devlet" partisi olmuşlardır. Onlar, kendilerini, her zaman TC. Devletin yaratıcısı ve kurucusu olarak görmüşler ve ne yapmışlarsa bu burjuva devletin ayakta kalması ve emekçi kitleler üzerinde bir baskı aracı olarak kalması için yapmışlardır. Oysaki dünyanın ünlü oportünistleri, TKP, TIP ve TSİP'in her zaman için görevi işçilerin gerçek hedefini saptırıp, emekçi kitleleri sürekli olarak burjuva hegemonya altında tutmak olmuştur. Onlarda ne yaptılarsa, proletaryayı burjuvazinin destekçisi konumuna düşürmek için yapmışlardır. Bu dağılıp giden oportünistlerin yanında MDD'ciler, Dev-Yol, Kurtuluş ve başka oportünist hareketler, sosyal demokratlardan yararlanma adına, işçi sınıfını, burjuvazinin destekçisi yapmışlardır. Bu hareketlerin sözünü ettiğimiz politikası halen değişmiş değildir. Kurtuluş hareketi, ufak tefek değişiklikler yapmakla birlikte oportünist politikasında her hangi bir köklü değişiklik yapmamıştır. Dev-Yol ise, SHP karşısında

gösterdiği alçakca durumuyla, sosyal demokratların 'sol'dan destekçisi olmaya devam ediyor.

Kitle örgütleri açısından durum nedir?

Türkiye'de kitle örgütlerinin yönetimi, eğer sarı sendikacıların elinde değilse bile, onları aratmayacak olan oportünistlerin, reformistlerin elinde olmuştur. Bu örgütlerden DİSK, tüm faaliyet yılları boyunca hep CHP'nin destekçisi oldu. Bu sendikanın yönetimleri zaman zaman değişti ancak, CHP'ye destek politikası hiç değişmedi. 21 Ekim seçimlerinde de DİSK aynı geleneği sürdürerek, işçileri SHP'yi desteklemeye çağırdı. Onların politikalarına yön veren burjuva uşaklığıdır. Geçmişte ne zaman CHP hükümeti kurulsaydı, bir bakmışsın DİSK grevlere hemen son vermiş. Böylece işçileri tam anlamıyla sermayenin bu gerici partisinin destekçisi durumuna sokuyordu. DİSK'in burjuva partiler karşısındaki tutumu, diğer kitle örgütleri için de geçerlidir. Son seçimlerde kitle örgütleri gazetelerdeki boy boy ilanlarla, kitleleri SHP'yi desteklemeye çağırdılar. CHP, SHP ve DSP'nin kitleleri düzen ve devlet sınırları içinde tutma rolünden ötürü, sermaye için her zaman büyük yeri vardır. Ne zaman sosyal demokratlar zayıf düşseler ve kitleleri etkilene gücünü yitirseler, bir bakmışsın büyük sermaye bu durumdan son derece derin üzüntü duyuyor. Büyük sermaye SHP ve DSP'yi desteklemekle ne yaptığını çok iyi biliyor; burada kendi sınıf çıkarları açısından yanlış yolda olan işçilerdir ve emekçilerdir.

İşçi sınıfının gerçek kurtuluşu için, proleterlerin tüm mülk sahibi partiler karşısında, onlardan ayrı olarak örgütlenmesi gerektiğini Marksistler bundan tam 130 yıl önce belirttiler. Bu temel Marksist önerme, o zamandan bu yana uluslararası devrimci proletarya hareketinin temel bir anlayışı olmuştur. Proletarya, burjuva partilerinden ayrı olarak, kendi devrimci sınıf partilerinde örgütlenmeden, kendi kurtuluşunu gerçekleştiremeyeceği gibi, doğru bir bilinçte sağlayamaz. Bizde, burjuva partilerinden ayrı sosyalist ve devrimci örgütler kurulmakla birlikte, bu örgütler burjuvazinin belli kesimlerini kendilerine hep yakın gördüler ve göster-

diler. Sonuçta ayrı örgütlenmenin asıl anlamı ortadan kalkıyor yerini, sosyal demokratların örgütlü desteklenmesi alıyordu. Olan kesinlikle budur. Oysa temel çelişmesi emek-sermaye arasındaki çelişme olan, uzlaşmaz sınıf karşıtlıklarının olduğu bir burjuva toplumda, toplumun ayrı ayrı sınıflarına dayanan partiler arasında her hangi bir yakınlık olamaz. Çıkarları birbiriyle uzlaşmayan proletarya ve burjuvazinin birbirine yakınlığı nesnel ekonomik duruma aykırıdır. Görev, proletaryayı kurtuluş mücadelesinden vazgeçirip, kapitalist düzen sınırları içinde tutmak olunca, ekonominin tüm yasaları bir kenara itiliyor. Oportünistler ve onların yönetiminde olduğu sendikalar tam da bunu yapıyorlar. Proleter komünistler açısından burjuvazinin, işçileri aldatmak için başvurduğu "toplumsal barış" ve "sınıfsal barış" aldatmacasına karşı mücadele, son derece yaşamsaldır. Burjuvazinin aldatmacalarına karşı sınıf mücadelesi ve proletarya diktatörlüğü için mücadele, en geniş alanlarda sürdürülmelidir. Bizim için esas olan proletaryanın ekonomik kurtuluşudur ve proletaryayı buraya götürecektir olan proletarya diktatörlüğüdür. İşçi kitleleri içinde bu görüşleri ne kadar yaygınlaştırırsak, o kadar işçileri sermaye partilerinin destekçisi durumundan çıkarırız. Proleterya, kurulu kapitalist düzene karşı eleştiri silahını bir silah olarak iyi kullanmalı. Atış hedefine kesinlikle varmalıdır.

Burjuvazi ve oportünistler ne kadar engellerse engellesinler, burjuva iktidarının yıkılışı ve proletarya önderliğindeki demokratik halk devriminin zaferi, buradan kesintisiz olarak sosyalizme ulaşma aynı biçimde kaçınılmazdır.

Uğur GÜNDÜZ

Kaynak :

1- *Lenin-Nisan Tezleri. Sol yay. Sa:64*

2- *III. Enternasyonal BELGE yay. Sa:33-34*

BÜYÜK EKİM DEVRİMİ 74.YIL DÖNÜMÜNDE YOLUMUZU AYDINLATIYOR

74 yıl önce eski takvimle 25 Ekim, yeni takvimle 7 Kasım 1917'de, Lenin'in önderliği altındaki Rus proletaryası, insanlık tarihinde o güne kadar yaşanan devrimlerden nitel olarak farklı bir devrimi gerçekleştirdi. Ekim Devrimi, insanlık tarihinde ilk defa sömürenlerin değil, sömürülenlerin iktidarı olmasıyla nitelik farkını açıkça gözler önüne serdi. Bu özelliği, dünya proletaryasının ve ezilen halkların önünde büyük bir örnek ve çekim merkezi olmasına yol açtı ve Büyük Ekim Devrimi'ne dünya çapında bir devrime dönüştürdü.

Ekim Devrimi, emperyalist-kapitalist dünyada

açılan ilk büyük gedik, ilk ölümcül yaraydı. Bu büyük devrim, proletaryanın ilk büyük zaferi ve iktidarıydı. Devrim boyunca, işçiler ve köylüler kendilerine özgü devrimci örgütleri olan Sovyetleri kurdular. Sovyetler, herhangi bir partinin ürünü değil, ezilen, aşağılanan, horlanan, sömürülen yığınların, emekçi halkın devrimci zekasının ürünü olarak doğdu. Ve Ekim Devriminin zaferini sağlayan silahlı ayaklanmayı örgütledi.

"Ekim Devrimi, bunu gerçekleştirerek, şimdi, burjuva parlamenterizmiyle sosyalizme barışçı yoldan geçişin mümkün olduğunu ileri süren sos-

yal-demokratların yalanını ortaya çıkardı. "(Stalin Pravda Sayı:225)

Yığınların devrimci kalkışının ve silahlı ayaklanmanın örgütlenmesini sağlayan Sovyetler, Ekim Devrimi sonrası proletarya diktatörlüğünün iktidar organları haline geldiler. Sovyetler, çalışan yığınları devlet yönetimine ve sosyalizmin kurulmasına katmanın en iyi organları oldular.

Ekim Devrimi, ezilen uluslara kurtuluş yolunu göstermesiyle de önemlidir. Ekim devrimiyle beraber, ezilen ulusların kurtuluş mücadelelerinde o güne kadar kendini kabul ettiren burjuva önderlikler yerini proleter önderliklere bırakmıştır. Ekim Devrimi, ezilen uluslara gerçek kurtuluşlarının ancak proletarya önderliğinde emekçi halkların iktidarlarıyla ve toplumsal kurtuluşlarına giden yolla olabileceğini gösterdi. Asya'nın, Afrika'nın ve Latin Amerika'nın bir çok ülkesinde ezilen halklar, bu yolda ilerlediler.

Ekim Devrimi, emperyalizmin, sömürgeler ve bağımlı ülkeler üzerindeki egemenliğini de yıkmış, emperyalizme, sadece metropollerde değil, her alanda ölümcül ve onmaz bir darbe indirmiştir. İşte bu nedenle, kapitalizm, ekim Devrimi'nden önce sahip olduğu "denge" ve "istikrar"ı bir daha bulamayacaktır.

Ekim Devrimi, sömürgelerde ve bağımlı ülkelerde toplumsal kurtuluş devrimleri çağını, bu ülkeler proletaryasının devrimde egemenlik çağını başlatıp, kapitalizmin "istikrar çağını", burjuva hakimiyeti ve özel mülkiyetin dokunulmazlığı gibi safataları yerle bir ederek, kapitalizm'in yıkılış çağını, proleter devrimler çağını, kapitalizmden sosyalizme geçiş çağını başlatmıştır.

Ekim Devrimi, dünyanın ezilen, "aşağı" sınıflarına, barış getirmiştir. Emperyalizmin doğası gereği yol açtığı, dünya pazarlarının yeniden paylaşımı için sürmekte olan savaşa son verirken, cephedeki askerlerin hangi ulusa mensup olurlarsa olsunlar, aslında birer sınıf kardeşi olduklarını gösterek, barışın gerçekleşmesini de sağlamış ve halklar arasında düşmanlığa, emperyalizmin, kapitalizmin kar hırsının yol açtığını göstermiştir. Ekim Devrimi, emperyalizmin iç yüzünü sergileyen pratik adımlarıyla, sürmekte olan birinci paylaşım savaşına da derhal son vermiştir.

Ekim Devrimi ve sonrasında, muzaffer Rus Proletaryası, bir halklar hapishanesi olan Rusya'dan, "Proletarya, ezilen ulusları kurtarmadan, kendisi de kurtulamaz" diyen Stalin'i de doğrulayarak, eşit ulusların gönüllü birliğine dayalı Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'ni yaratıp, ulusal

sorunun nasıl çözüleceğini de gösterdi.

Ekim Devrimi, son yıllarda sosyalist sistemin içine düştüğü krizi de fırsat bilerek yeniden hortlatılmaya çalışılan II. Enternasyonalin reformistlerine ve sosyal-reformistlerine verilen en iyi cevap olduğu kadar; Sovyetler Birliği'nde sosyalist inşanın tamamlanmasıyla Troçkizme de verilen en iyi cevaptır.

Ekim Devrimi ve onun zaferinin taşlarını döşeyen Lenin'inin partisi, 74 yıl sonra, bugün de dünya proletaryasına ve ezilen halkların ulusal toplumsal kurtuluş mücadelelerine esin kaynağı, yol gösterici olmaya devam ediyor.

Sosyalist sistemin bugün için yaşadığı sorunları aşmada da Lenin'in öğretisi ve onun partisi, Bolşevik Parti öncülük edecektir. Bugün SBKP içinde çoğunluk, Marksizm-Leninizmden giderek uzaklaşan bir çizgi izleselerde Sovyet Halkı 74 yıllık Sosyalist yaşamdan ve Sosyalist kazanımlardan sonra sessiz sedasız bir biçimde sosyalizmden geriye dönülmesine izin vermeyecektir. Gerek Sovyetler Birliği'nde, gerekse diğer Sosyalist Ülkelerde geline süreç, mücadelenin asıl yeni başladığını görmek istemeyen körler hariç, herkeşe çok açık bir şekilde gösteriyor.

Bugün yaşanan sorunlara; Leninist Parti anlayışına sıkı sıkıya bağlı Komünist Partiler öncülüğünde halkın yaratıcı potansiyelleri harekete geçirilerek çözüm bulunacaktır.

Büyük Ekim Devrimi'nin 74. yıl dönümünde dünya proletaryasının büyük önderi Stalin'in şu sözlerini bir kez daha tekrarlıyoruz.

"Ekim Devrimi, sadece ekonomi, siyasal ve toplumsal ilişkiler alanında bir devrim değildir. O, aynı zamanda, kafalarda da bir devrim, işçi sınıfının ideolojisinde de bir devrimdir. Ekim Devrimi, Marksizmin bayrağı altında, proletarya diktatörlüğü düşüncesinin bayrağı altında, emperyalizmin ve proleter devrimler çağının Marksizmi olan Leninizm bayrağı altında doğdu ve güçlendi. İşte bu yüzden Ekim Devrimi, Marksizmin reformizm üzerindeki zaferini, Leninizmin sosyal-demokratçılık üzerindeki zaferini, III. Enternasyonel'in II. Enternasyonel üzerindeki zaferini kaydetmektedir." (Stalin. Pravda Sayı:225)

BÜYÜK EKİM DEVRİMİ YAŞIYOR.

Nazım DEMİR

DİSK ÜCRETLİ KÖLELİK DÜZENİNİ NASIL SAVUNUYOR

DİSK, 21 Ekim seçimlerinde, tekelci sermayenin politik bir gücü olan SHP'yi desteklemek amacıyla, 17 Ekim'de burjuva basında çıkan bir bildirge yayınladı. DİSK, seçim aracılığı ile tüm toplumsal sorunlar hakkında görüş ve çözüm yolları ortaya koyuyor. Yayımlanan bildirge, toplumsal sorunlara sınıfsal (Proleter-sosyalist) çözüm yolları değil, burjuva-demokratik tarzda çözüm yolları öneriyor. Yazının tümü ele alındığında, bu burjuva-demokratik önermeler kendini çok belirgin olarak gösteriyor. DİSK, burjuva sınıf adına toplumsal sorunları, burjuvazinin yapamadığı bir biçimle, demokratik biçimle çözmeyi önermek ancak bunu yapmakla, kendi sendikal anlayışının ne olduğunu da ortaya koymuş oluyor. DİSK, bir SINIF sendikası olmak istemiyor, o demokratik sendikacılık yapmak istiyor. Dolayısıyla, toplumsal sorunlara bu anlayışla yaklaşıyor. Bildirge, burjuva bakış açısıyla kaleme alınmakla birlikte, bildirgede ele alınan görüşler proletarya adına sunuluyor. Burjuvazi adına proletarya aldatılıyor. Burda durmak ve proletaryayı aldatan bu adamlara derslerini vermek gerekiyor. Proletaryanın komünist temsilcileri olarak, bildirgenin burjuva politik özünü açığa çıkarmamız ve DİSK'in ücretli kölelik düzenini nasıl savunduğunu göstermemiz, üstlendiğimiz proleter komünist olma misyonunun zorunlu gereğidir.

DİSK, "TÜM TOPLUMSAL GÜÇLER" İÇİN YENİ BİR ANAYASA ÖNERİYOR

DİSK, bilgirgesinin başında 12 Eylül döneminin sona ermesi gerektiğini söylüyor ve bunun yerine "tüm toplumsal güçlerin yaygın katılım ile" yeni dönemin, yeni anayasasının oluşturulması gerektiğini vurguluyor. Bildirgenin özetleme bölümünde bu konudaki görüş şu şekilde açıklanıyor:

"Anti-demokratik yasal düzenlemeleri, baskıcı kurumları ve çağdışı uygulamaları ile 12 Eylül dönemine son verilmeli, sorumluları insanlık suçlusu ilan edilmelidir."

Burada açıklanan görüşler yalnızca DİSK'le sınırlı değil. Daha geniş bir sol kamuoyu bu konuda aynı görüş açısını paylaşıyor. Şu söz, bu konudaki en yaygın görüşü ifade eder: "12 Eylül, tüm sonuçları ile birlikte ortadan kaldırılmalıdır." 12 Eylül döneminin tüm sonuçları ile birlikte ortadan kaldırılması ve tüm işkencecilerin cezalandırılması ve işkenceyi yapan ve yaptırınların insanlık suçlusu sayılmasını biz komünistler olumlu görüyoruz. Ancak, faşizm so-

rununu bununla sınırlı görmek kesinlikle yanlıştır. Proletarya, faşizmin yalnızca sonuçlarını değil, kendisini ve maddi temellerini ortadan kaldırmak için mücadele eder. Çünkü, faşizmin maddi temelleri olan tekelcilik ve faşizmin temel kurumları olan askeri-bürokratik aygıt parçalanmadan ve ortadan kaldırılmadan, bu tür sonuçlarla tekrar sonuçlarla gene karşı karşıya kalmak olanaksız değildir. Eğer SONUÇ, NEDEN'den bağımsız olarak ele alınırsa, bir arpa boyu yol alınmış olunmaz. Neden-sonuç ilişkisi diyalektik bir ilişkidir ve bu bütünlük gözönünde bulundurularak öneride bulunmak gerekir. Seçimler sırasında hemen hemen burjuva partilerin tümü, 12 Eylül dönemine son vereceklerini söylediler. Gerçi onların söylediklerinin çoğu aldatmacadır. Aynı biçimde faşizmi yalnızca bir 12 Eylül olarak görmekte bir aldatmacadır. 12 Eylül faşizmin kendini açık olarak ortaya koyduğu bir dönemdir. Faşizm ise, Türkiye'de yalnızca bir hükümet biçimi ve bir yasa sorunu olmamıştır. Faşizm, bir devlet biçimidir. Bunun için maddi temelleri ile birlikte faşizmin yıkılması bir devrim sorunudur. Eğer, işkencenin, idamın, soruşturmanın ve baskının her çeşidinin emekçi sınıfların üzerinde sona ermesini istiyorsak; eğer, faşizm ve faşizm tehlikesini bir daha gelmemek üzere geçmişe gömmek istiyorsak; burada ileri sürülmesi gereken temel görüş, faşizmi ve onun maddi temelleri olan tekelci kapitalizmi yıkmak biçiminde olmalıdır.

12 Eylül döneminin sona ermesi ile birlikte DİSK şu nitelikte bir anayasa öneriyor:

"Bireyin hukukunu koruyan, üretken ve yaratıcı emeği yücelten, toplumsal dinamikleri gözetken yeni bir anayasa tüm toplumsal güçlerin yaygın katılımı ile hazırlanmalıdır."

12 Eylül döneminin sona erdirilmesi konusunda olduğu gibi, burada da DİSK'in ortaya koyduğu görüşler, aslında daha geniş bir kamuoyu tarafından ileri sürülüyor. Bir kere önerilen yeni anayasa, ayakta duran faşist devlete dayanacağı için ne kadar demokratik içeriği sahip olursa olsun fazla bir işe yaramayacaktır. Bunun yanında, yeni anayasa, tekellerin ekonomik yaşamdaki gücüne dokunmadığı için, burjuva demokrasisi anlamında bile hiç bir anlam ifade etmeyecektir. Her kim ki tekelciliğin egemen olduğu bir yerde demokrasiden söz ediyorsa (bu bir burjuva demokrasisi olsa bile) o kimse, kesinlikle hem ekonomi-politiği bilmeyen bir ahmak hem de bir politik düzenbazdır. Tekelciliğin, özgürlük değil

egemenlik istediğini ve tekelciliğin her türden demokrasinin inkarı ve de her planda gericiлик olduğunu ekonomi-politik bilgisi olan herkes bilir. Mademki, yeni anayasayı önerenler bir demokrasi anayasası istiyorlar, o halde, tekelcilik ve faşist devlet koşullarında gerçekleştirebilirler de görelim. Şimdiye kadar, bu işin sadece gevezeliğini yaptılar. Pratiği ufukta da görünmüyor. Sonuç, kitlelerin aldatılmasıdır.

Önerilen yeni anayasa bir uzlaşma anayasası olacak. Çünkü, bu anayasanın oluşturulmasına "tüm toplumsal güçlerin" katılımı isteniyor. Burada aldatmaca olan şudur: en başta, sınıflı toplumlarda; ezen ve ezilenlerin olduğu toplumda; sermayenin sömürsünün sürdüğü ve bunun yanında ücretli köleliğini devam ettiği bir toplumda -ki bu toplum kapitalist toplumdur- tüm bu uzlaşmaz karşıtların ortak anayasası olmaz. Şimdiye kadar bunun bir örneği de yoktur. Her ülkenin anayasası -sınıflı toplumlarda durum böyledir- dönemde ekonomik ve politik olarak egemen olan sınıfların anayasasıdır. Bu ister bir "ana" yasa isterse, tek tek yasa olsun değişen bir şey olmaz. Burada yapılan tüm aldatmacanın temelinde yatan şey: proletaryaya ve emekçi sınıfları burjuva düzenin destekçisi durumuna getirmektir.

DISK, TÜM SINIFLARIN VE POLİTİK GÜÇLERİN "MUTABAKATINI" ÖNERİYOR

DISK'in kendi bildirgesinde önerdiği "demokratik toplumsal mutabakat" daha geniş bir biçimde TBKP ve SBP tarafından savunuluyor. Sınıf savaşı

yerine, sınıf uzlaşmasını önerenler boylesı bir mutabakat'ı kendi temel görevleri sayıyorlar. DISK, bu görüş sahibi küçük burjuva çevrelerin görüşünü kendi imzası ile ortaya koyuyor. Bunu yapmakla şunu demek istiyor: İşçiler de sınıf mücadelesi değil, sınıf anlaşması istiyorlar. Sınıf savaşı yerine, sınıf uzlaşması, burjuva uşaklığa soyunan her 'sol' düzenbazın parolası oldu.

"Cinsiyet, ırk, sınıf, siyasal düşünce ve dini inançlarına bakılmaksızın herkesin varolma ve kendini geliştirme hakkını temel alan demokratik toplumsal mutabakat sağlanmalıdır"

Burada karşımıza çıkarılan "toplumsal mutabakat" önerisi, köken olarak geçen yüzyılın Fransa'sında RUSO'nun "toplum sözleşmesi" anlayışına dayanıyor. Ruso, yıkılmakta olan feodal düzen karşısında, yeni burjuva toplumunun bir "sözleşmeli toplum" olmasını istiyordu. Ruso ve pek çok küçük burjuva teorisyenin yapmak istedikleri, kapitalizmin tüm sınıfların ortak "sözleşmesine" dayanması idi. Tabiki, kapitalizm, Ruso'nun önermelerinin ve ütopyalarının tersine, rekabeti geçirdi. Sonuçta, kapitalizmin pratikteki uygulamaları, Ruso'nun "sözleşmeye dayanan toplum" teorisini, uygulamanın dışına fırlattı. İşte doğrudan kapitalizmin bir kenara ittiği bu küçük burjuva hayalleri, DISK yeniden karşımıza çıkarıyor. Tam bir şarlatanlık! Ruso'nun önermesinin başına "demokratik" sözünü ekleyerek işçileri aldatmaya ve bu önerinin "yeni" olduğu yutturulmaya çalışıyor.

DISK, çalışmaya yeniden geçtiğinden bu yana,

egemen sınıfa sürekli güvence vermeye çalışıyor. Bunu, ilk basın toplantısında yaptı, şimdi de bir bildirge ile işi tam güvenceye bağlamak istiyor. DISK, bildirgesinde sınıf farkı gözetmeksizin herkese, varolma ve kendini geliştirme hakkını güvenceye alacak bir "toplumsal mutabakat" öneriyor. Böylelikle, egemen burjuva sınıfın "varolma" hakkı DISK'in "toplumsal Mutabakatı"nın temel gerekçesi oluyor. Sermaye sınıfının bir sınıf olarak varolma koşulu ücretli emek sömürüsüne dayanmaktadır. Sermaye sınıfının "varolma hakkını" savunmak demek, ücretli emek sömürüsünün sürmesini istemektir başka ne anlama gelir ki. Bu ne biçim bir işçi sendikası ise, tüm gücüyle işçilerin haklarını korumak, savunmak ve geliştirmek için mücadele edeceğine; kalkıp; varlık koşulu ücretli emek sömürüsüne dayanan sermaye sınıfının "varolma ve kendini geliştirme hakkını" güvence altına almakla uğraşılıyor. DISK'in önerdiği "demokratik toplumsal mutabakat" anlaşması, özünde, ücretli kölelik sistemini yeni koşullarla yenileyen bir KÖLELİK ANLAŞMASIDIR.

DISK, ÜCRETLİ EMEK SİSTEMİNE DAYANAN ÇAĞDAŞ SANAYİLEŞME ÖNERİYOR

Bildirgenin "ÜRETKEN VE YARATICI EMEK" ve "2000'Lİ YILLARIN ÇAĞDAŞ SANAYİLEŞME ATILIMI" başlıkları altında ortaya koyduğu görüşleri özetleme bölümünde şu biçimde açıklıyor:

"İstihdam yaratan, emeğin üretkenliğini ve yaratıcılığını geliştiren, çevreyi kirletmeyen çağdaş sanayileşme atılımı gerçekleştirilmelidir."

Burada belirtilen "emeğin üretkenliğini ve yaratıcılığını geliştirme" sözü, bildirgenin ana başlık ifadesidir. Ana başlık "ÜRETİCİ VE YARATICI EMEĞİ YÜCELTELİM" biçiminde ifade edilmiş. Devrimci Emek Dergisi ilk sayısında burada başka bir ifade ile gösterilen sözü eleştirmişti. "Devrimci Emek" emek en yüce değerdir" sözünü mahkum edince, aynı söz bu defa "üretici ve yaratıcı emeği yüceltelim" biçimde karşımıza geldi. Değişen bir şey yok. Bu anlamda, daha önce yaptığımız eleştiri, bu yazı için de geçerlidir. Vurgu amacıyla belirtelim. Burada sözü edilen "üretici ve yaratıcı emek" sözü içindeki iki ifade aynı anlama gelir. Üretici emek aynı zamanda bir değer yaratan emektir. Hem üretici emek deyip yanında "ve" ile ayırdıktan sonra bir de "yaratıcı emek" dersin, o zaman, üretici emeğin, yaratıcı emekten farklı bir emek çeşidi olduğu ve her hangi bir değer yaratmadığı sonucu çıkar. Bu, yanlıştır. Bir "üretici" ve bir de "yaratıcı" emek değil; üretici emek ve üretici olmayan emek vardır. Üretici emek, sermaye ile doğrudan ilişki içine giren emektir, üretici olmayan emek ise, buradan çıkarılır. Bildirgenin bu bilinçsizliği bir yana, esas olarak üzerinde durulması gereken yön, ücretli

emeğinin sendikasının, ücretli emek sistemini ortadan kaldırmak için mücadele yerine ücretli emek sistemini savunması ve kapitalist sanayileşmeyi bu temele dayanarak göklere çıkarmasıdır. DISK yöneticileri, hiç şüpheleniz olmasın ki, Atatürk'ten buyana Türkiye'nin amacı hep, sizin göstermek istediğiniz şey olmuştur: Batı tipi toplum. Yani gelişmiş kapitalist toplum. DISK, Bunu savunmakla, sadece Atatürk'ün hedefini biraz daha "toplumcu" bakış açısı ile yenilemiş oluyor. Eskiden beri Türkiye sosyalist hareketi içinde, ulusalçı bakış açısı hiç eksik olmadı. Geçmiş TKP, TIP, MDD ve Kıvılcım'ın görüşleri toplumsal sorunlarda sınıfsal bakış açısı değil, ulusal bakış açısına dayanıyordu. Bugün, burjuva ulusal bakış açısı önemli ölçüde aşılma ile birlikte, kalıntıları halen var. DISK, bu burjuva ulusal bakış açısını yeniden karşımıza çıkarıyor: çağdaş sanayileşme. Türkiye, hiç te Cumhuriyetin ilk yıllarındaki gibi değildir, bugün belli bir makineleşme ve sanayileşme var. Makineleşme ise kapitalizmin gelişimi ile birlikte kaçınılmaz olarak gelişim gösteriyor. Burada savunulması gereken kapitalist sanayileşme değil, bu sanayi sisteminin dayandığı kapitalizmin ezdiği ve sömürdüğü emekçi kitlelerdir. Kapitalizm altında sanayileşme, modern batıda da görüldüğü gibi, ücretli emek sistemini ortadan kaldırmıyor. Tersine, sanayileşme bir yandan ücretli emeği işsizliğe mahkum ederken, temelinde ise ücretli kölelik sitmini pekiştiriyor. Proletarya sanayileşmeye karşı çıkmaz, bu çok anlamsız olur. Proletaryanın kendisi, sanayinin has bir ürünüdür. Proletarya, kapitalist üretim biçimini değiştirmek için mücadele eder. Kapitalist üretim biçimi, ücretli emek sömürüsüne dayandığı için, proletaryanın temel görevi ücretli emek sistemini ortadan kaldırmaktır. Proletarya, kendi emeğini daha yoğun olarak sömürecek ve kendini kapitalizme iyice perçinleyecek bir sanayileşmeyi savunmaz. Proletarya, öncelikle zaten sanayi temeline dayanan kapitalistlerin politik iktidarına son verir.

Politik iktidarı ele geçiren proletarya, yeni iktidara dayanarak emeği yeniden örgütler ve kollektif mülkiyet temelinde çağdaş sanayileşme çalışmasına girişir. DISK ise, Kapitalizm çerçevesinde bir sanayileşme öneriyor. Aramızda bir farklılık var, o da, biz komünistler, varolan makineleşmiş kapitalist toplumun üzerinde dayandığı üretim biçiminin yerine, üretim araçlarının ortak mülkiyetine dayanan sosyalist toplum için mücadele ederken; buna karşılık DISK ise, ücretli emek sömürüsü temelindeki bir kapitalist sanayileşmeyi savunuyor.

DISK, kesinlikle açığa çıktı ki, proletaryayı aldatıyor.

SEÇİM SONUÇLARININ ANLAMI VE DEVRİMCİ ÇIKIŞ YOLU

20 Ekim seçiminin sonuçları, önceden öngörüldüğü gibi toplumun ve tekelci sermayenin hiçbir sorununu çözmediği gibi yeni sorun ve bunalımların habercisi oldu. Seçim sonucunda daha yeni hükümet kurulmadan, oy pusulalarının mürekkebi kurumadan bir erken seçimin tartışması başladı. Ekonomik ve sosyal yapının egemen sınıf içine yuvarladığı bunalım ne seçimlerle nede düzen içi herhangi bir yöntemle çözülebiliyor. Çözüm olarak başvuru olan tüm yollar yeni sorun ve bunalımlar üretmekten başka bir sonuca yol açmıyor.

Böyle olmakla birlikte, 20 Ekim genel seçimleri burjuva partileri, burjuva sistem, ulusal sorun, ekonomik bunalım hakkında toplumun genel eğilimi konusunda önemli ipuçları verdi. Bu ipuçlarının bazıları şöyledir:

1- Toplumun ezici çoğunluğunu oluşturan emekçi yığınlar burjuva partileri arasında bir fark olmadığını görmeye başlamışlardır. Geçmişte "Particilik" denen olgu bitmiş, burjuva partilerden herhangi birine kesin bağlılık önemli ölçüde azalmıştır.

Bilindiği gibi, seksenli yıllar öncesinde belli başlı burjuva partilerin değişmeyen yaklaşık bir oy tabanı vardı. Bu kitle, hemen hemen her seçimde aynı partiye oy verir ve ona güçlü biçimde bağlıdır. Son seçimler, faşist partiler hariç, bu durumun değiştiğini göstermiştir. Bunun sonucu olarak, "hangisi iktidar olursa olsun, farketmez" düşüncesiyle, burjuva partileri arasındaki oyların akışkanlığı artmış, örneğin SHP'nin oyları DYP'ye, DYP'nin oyları DSP'ye v.b. kayabilmiştir.

2- Bu olgu geniş yığınların artık burjuva partilerine umut yada kurtarıcı gözüyle bakmadığını ama, oy kullanmak zorunda oldukları için herhangi birini tercih ettiklerini göstermektedir. Burjuva partilerin düzenledikleri anketlerde dahi kararsızların oranının seçimlere iki-üç gün kala hala yüksek kalma-

sı bunu bir kez daha kanıtlamıştır.

3- Geniş emekçi yığınlar burjuva partilerinden olduğu kadar parlamentodan da sorunların çözümünü beklemez hale geldiler. Seçimlere karar verildiği Ağustos ayına kadar sürekli gelişme gösteren kitle eylemleri bunun açık işaretleri oldu. Sorunlarını çözmek, haklarını almak isteyenler sokağa çıkmayı, sokak eylemleri yapmayı normal bir davranış biçimine dönüştürmüşlerdi. K.Kürdistan durum çok daha böyleydi. İnönü'nün ifadesiyle burjuva partiler birer tabela partisine dönüşmüşken, ulusal hareket ezen ulus burjuvazisini pratikte zor durumlara sokuyordu.

4- Bu objektif durum yığınların seçimlere fazla rağbet etmemelerine yol açtı. Seçimlere katılma ve geçersiz oyların toplamı % 15'lere vardı. Bu oran para cezası tehditlerine rağmen gerçekleşti. Para cezası tehdidi, özellikle kırsal alanda etkili oluyordu. Yine de katılım oranı düşük olarak gerçekleşti.

5- Tüm bu gerçeklere karşın, tekelci sermaye kısa vadede istediği sonucu elde etti. Egemen sınıfın seçim kararında asıl hedef yığınları tekrar parlamentoya ve devlete bağlamaktı. Toplumda yükselen ateşi düşürmek, parlamentoya saygınlık kazandırmak ve kitle hareketinin önünü almaktı.

Bunlar gerçekleşti. Toplumda, 90'ın sonlarından itibaren, madencilerin eylemiyle birlikte sürekli yükselen ateşi düşürdü. Düzen karşıtı sokak eylemleri durdu. Kürt halkının kitle eylemleri durdu. İşçi hareketi önemli ölçüde yavaşladı. Tekelci sermaye, seçim kararıyla soluk almayı başardı. Ne zaman, nerede ve nasıl patlak vereceği belli olmayan eylemler, kısa bir süre için yok oldu.

Bu eylemlerin yerini burjuva partilerini destekleyen kitle gösterileri aldı. Burjuva partiler büyük bir gayretle ve tüm olanakların seferber ederek yığınları sokağa dökmeye çalıştılar. Bir ölçüde ba-

şardılar ama bu sefer sokağa dökülenler düzene karşı değil, düzenin partilerini desteklemek üzere evden dışarı çıkmışlardı. (Reformist akımların "büyük devrimci olanaklar" dedikleri şey bu olmalıydı) Mitinglerin kalabalığını iki-üç kat abartarak burjuva basında büyük bir keyif duyuyordu. Karnaval yada bayram havası dedikleri bu mitinglere övgüleri boşuna değildi. Birkaç hafta önce düzene karşı sokağa çıkanlar şimdi düzenin partilerini desteklemek üzere sokaktaydılar.

Burjuva partilerin militanca yürüttükleri kampanyalar, dev olanaklar, propaganda bombardımanı emekçi yığınların aklını bir kez daha çeldi, onları birkez daha aldatılabildi.

Reformizm, bu günahın ortağı oldu. Burjuva sisteme karşı dönmüş, parlamento ve devletten umut kesmiş yığınların tekrar sisteme dönmelerine, dikkatlerini burjuva sisteme karşı dönmüş, parlamento ve devletten umut kesmiş yığınların tekrar sisteme dönmelerine, dikkatlerini parlamen-

toya çevirme çabalarına ortak oldular.

Oysa seçimlerden önce Devrimci Emek, sorunun burjuva partilerini tercih edip etmemek olmadığını sorunun seçimlere katılıp katılmamak biçiminde konulduğunu göstermişti. Burjuva basın seçimlere katılım oranının yüksek olduğunu rengine bakmaksızın oyların demokrasi için kullanıldığını, seçimlerin "olaysız" geçmesinden büyük bir memnuniyet duyduğunu çarşaf çarşaf açıklıyordu. Bu "yüksek katılım oranı" içinde reformist oyları saymamız gerekiyor. Rengi ne olursa olsun oylar "demokrasi için" kutlandı, buna "bağımsız adaylara" giden reformist oylar dahil...

Kısacası, pratik bir kez daha ayrıştırıcı ve birleştirici rolünü oynadı. Reformistleri devrimci saflardan ayrıştırdı, "demokrasi için oy kullanan" burjuvazinin saflarına fırlattı. "Demokrasi için" oy kullanmama onuru devrimci çizgiyi sürdürenlere ait oldu.

6- Seçimlerden sonra ortaya çıkan parlamento, tekelci sermayenin sorunlarını çözebilecek güç ve yeteneğe sahip olmayan bir parlamento oldu. Sermayenin merkezileşmesi ve yoğunlaşması, iktidarın daha da daralmasına yol açtı. Gerçek iktidar bir avuç tekeli temsil eden bir avuç kişidir. Bunların dışında kalanlar, sadece birer figüran rolünü oynayabileceklerdir. Dün olduğu gibi...

Gerçek iktidarın belli güç odaklarının elinde olması durumu sürüyor. Bu çerçevede, parlamento göstermelik bir yasama organı olmaktan öteye gitmiyor. ANAP iktidarları döneminde bu gerçek çok çıplak biçimde görüldü. Yenisinin eskisinden bir farkı olmayacak. En azından eskisinden farklı olacağını gösteren bir işaret, farklı olmasını gerekli ve zorunlu kılan bir neden yok.

7- Tekelci sermayenin tüm olanaklarını seferber ederek yığınların dikkatini sokakta seçime çevirmesi, sokağın ateşini düşürmesi ve hatta, burjuva partilerini destekleyen yığın hareketlerini düzenlemesi geçicidir. Çok geçmeden, herşey tekrar aslına dönecek herşey kendi mecrasında akmaya devam edecektir.

Seçimler, yığınları sokağa iten nedenleri ortadan kaldırmadığı gibi, uzun vadede daha da kökleştirdi, derinleştirdi. Propagandayla akli çelinen emekçi yığınlar, çok geçmeden, en azından ekonomik sorunların çözümü için ayağa kalkacaklardır.

Dünden bugüne, ne ekonomi istikrar kazandı, ne kitlelerin yaşamında gerçek bir iyileşme sağlandı ne de işsizlik ortadan kalktı. Ücretli kesim için bir yıkım olan enflasyonun daha da azacağı ve hiper enflasyona tırmanacağı burjuva iktisatçılar tarafından açıklanıyor. Devlet bütçesindeki büyük açığı kapatmak için emekçi kitleler üzerinde sömürüyü yoğunlaştırmaktan başka bir yol bulunabilmiş değil. Yapılacak olan budur ve başka çare yoktur. Teknolojik yenilenmenin kapitalist sistemdeki bedeli olan tensikatların yerine başka bir çözüm bulunabilmiş değildir ve tekelci kapitalizm koşullarında bulunacağı da yok. Bu ve benzeri sorunların üzerine ANAP iktidarının seçim kaygısıyla son iki-üç ay içinde izlediği ekonomik-politikanın kapitalist ekonomiye yüklediği sorunları eklemek gerekiyor. Ertelen tensikatlar, zamlar, karşılıksız dağıtılan paralar bunların tümü, yeni burjuva ikti-

dar tarafından uygulamaya koyulacak.

Sistemin bu köklü sorunları, seçim taktiği sonucu düşürülen ateşi tekrar yükseltecek. Seçimlerle ve burjuva propagandası sonucu, akli çelinen, bir beklentiye giren sorunların çözülebileceğini düşünen yığınlar çok geçmeden hayal kırıklığına uğrayacaklardır. Bu hayal kırıklığı onları tekrar sokağa itecek sorunların çözümünün sokaktan geçtiğini tekrar öğretecektir.

8- Aynı durum Kürt halkı için de sözkonusudur. Seçim dönemine kadar devrimci bir ruhla ilhakçı burjuvazinin ve devletin her türlü baskı ve zulmüne karşı kitle eylemiyle yanıt veren Kürt halkı seçimlerle birlikte bir beklentiye girdi. Umut kestiği parlamentodan ve burjuva partilerinden tekrar birşeyler ummaya başladı. Bu aldatici beklenti ve umudun yeşermesinde PKK'nın izlediği politikanın etkisi önemli oldu. Düzen için çözüm ve baskının azaltılması umudu, kitle hareketinin önünü aldı. Bütün seçim dönemi boyunca, düzene karşı dişe dokunur bir tek kitle eylemi dahi düzenlenmedi. Ama tersi oldu. Bir burjuva partisi olan SHP'nin desteklenmesi için yığınlar sokağa döküldü, büyük mitingler düzenlendi. Düzenlen kopma noktasına gelen Kürt halkı, reformist politikalar sonucu tekrar düzene bağlandı, SHP'ye çekildi. Seçim sonrası, SHP HEP "ittifakı"nın gerçek nedenleri bir kez daha anlaşıldı. Eğer, SHP desteklenmeseydi K.Kürdistan'ın barajı bile aşamayacağı görüldü. Ama SHP'nin desteklenmesi buna olanak vermedi. Düzen karşıtı gösteriler yerini SHP mitinglerine bıraktı.

Herşeye rağmen bu da geçicidir. tekelci sermayenin ulusal sorunda baskı ve zulümden başka bir aracının olmadığı anlaşılıyor. En azından, kısa bir dönem için bu böyledir. "Gerekirse savaşırız" çığlıkları bunun bir ifadesidir. Buradan anlaşılıyor ki, yığın eylemlerine elverişli zemin hızla olgunlaşıyor. Kürt halkı kendi ulusal sorunları için tekrar sokağa dökülecektir. Beklenti ve umudunun boş olduğunu anladığında eskiden daha güçlü biçimde ayağa kalkacaktır.

9- Ama sorun bununla bitmiyor. Sorunun canalicı noktası bu değildir. Bu olasılıkları burjuvazi de görüyor ve ona göre hazırlık yapıyor. Sorunun canalicı noktası, düzen karşıtı toplumsal muhalefetin tekrar burjuva kanallara akmasını önlemek, ona akabileceği devrimci kanallar açabilmektir. Te-

kelci sermayenin hazırlığını yaptığı gelişme budur. daha şimdiden, emekçi kitlelere bir alternatif hazırlığına girişmiştir. Yeni iktidarın yıpranması ve tekrar bir seçime gidilmesi çok uzun zaman almayacak. 1978'li yıllarda büyük umutlarla seçilen Ecevit'in 18 ay gibi kısa bir sürede tamamen gözden düştüğünü düşündüğümüzden yeni iktidarın yıpranma hızını görmemiz mümkün oluyor. Tekelci sermaye, burjuva partilerden birini, örneğin ANAP'ı yada Ecevit'i tekrar bir umut gibi piyasaya sürmenin hazırlığını yapıyor.

Kapitalist sistemin sorun ve baskılarından bunalan emekçi yığınları ve Kürt halkını burjuva partilerine mahkum olmaktan kurtarmak, onlara devrimci çıkış yolları göstermek sorunun canalıcı noktasıdır. Burjuvazinin manevralarını boşa çıkarmak bu görevi başarıp başarmamıza bağlıdır. Sürekli ve sistemli bir teşhir kampanyası, ajitasyon çalışması burada temel bir öneme sahip oluyor. Burjuva partilerin içyüzü, birbirinden farklı olmadığı parlamantonun göstermelik olduğu her fırsatta vurgulanmalıdır. Legalizm, burada öldürücü bir etki yaratabilir. Bu nedenle legalizmin her türünü, reformist akımların bu yöndeki her çabasını teşhir ve tecrit etmek zorunlu oluyor. Teşhir etmek için de olsa, parlamentoya girmeyi önermek legalizmin bir türüdür. Seçim döneminde, reformist akımların toplamı, çapları oranında, yığınların dikkatini bu yöne çevirdiler. Bunu kırmak ve devrimci kanalları göstermek gerekiyor. Parlamentoyu teşhir için artık içine girip çalışmaya gerek yok. Günlük yaşamın deneyimleri yığınlara onun iç yüzünü hergün gösteriyor. Dolayısıyla, sorunların köklü ve kesin çözümünü için bir devrimin gerekliliğini bakıp usanmadan anlatmak zorundayız.

Kısa bir dönem için, seçimler ve burjuva partiler herşeyin önüne geçti. Bu geçici durum kısa sürede sona erecektir. Yığın eylemleri, işçi hareketleri, Kürt halkının başkaldırısı tekrar herşeyin başına geçecek, gündemi belirleyecektir. Devrimci hareketin önündeki temel sorun, yığınların tekrar düzen içine çekilmesini önlemek, burjuva egemenlik sistemi yerine, tekelci kapitalist sistem yerine sosyalizm alternatifini önermek, göstermek ve benimsetmektir. Bu, düzen içi ve legalizm platformlarında çözümlenebilecek bir sorun değildir. Dolayısıyla çözüm ve alternatifimizin ancak bir devrimle gerçekleşebileceğini bıkıp-usanmadan anlatmanın zamanıdır. Burjuva partilerine bağlanan umutların

bir kez daha hayal kırıklığıyla sonuçlanacak olması bize bu konuda büyük kolaylık sağlıyor.

10- Yukarıda, burjuva partilerine kesin bağlılığın geniş yığınlarda sona erdiğini ifade etmiştik. Seçim sonuçlarının yörelere göre incelenmesinde faşist dinci partilerin bu sürecin dışında kaldığını gösteriyor. 80'li yıllarda faşist-dinci partilerin oy tabanı durumundaki iller, halen bu özelliklerini koruyorlar. RP'nin aldığı küçümsenmeyecek oy oranı Türkiye ve K.Kürdistan'ın bir kısmında devrimin güçlü bir karşı-devrimle karşılaşacağını gösteriyor. Bu faşist-dinci kitle, gelişecek devrime karşı, burjuvazinin elindeki sivil karşı-devrimci güç olacaktır. Dolayısıyla, devrimimiz ancak bir iç savaş sonucu, faşist-dinci kitleyi ezerek ilerleyebilecektir. Devrim, beraberinde karşı-devrimi geliştirerek ilerlerken pratikte, faşist devletin yanısıra işte bu kitleyi bulacaktır.

Devrim propagandasını, bu gerçeği vurgulayarak yapılmalı Örgütsel ve teknik hazırlıkları bu gerçek bilinerek gerçekleştirilmelidir. Faşist kitlenin neler yapacağı Sivas, Çorum, Maraş katliamlarından biliniyor. Bu bile, tek başına, legalizm ve düzen içi çözümlerin ne kadar tehlikeli olduğuna işaret ediyor. Yığınlarda legalizmin hayalini bile yaymak aldatici etkiler yapıyor ve reformist akımlar bunu hergün yapıyorlar. Bunun içindir ki, devrim mücadelesi reformizme karşı kesin bir ideolojik mücadele ve teşhir kampanyasını zorunlu kılıyor. Yığın hareketinin bir devrim düzeyine vardırılabilmesi reformist etkilerin kesin olarak kırılmasına bağlıdır. Reformizme karşı mücadelenin faşizme karşı mücadeleden ayrılmayacağı gerçeği bu şekilde anlam kazanıyor.

Devrimin propagandasını ve kaçınılmazlığını anlatmak yetmiyor. Bunun gerektirdiği hazırlıkları yapmak, her türlü mücadele biçimine hazırlıklı olmak, gerekli araçlara sahip olmakta gerekiyor. Bunlar yapılmadan propagandayla yetinmek işi lafazanlık düzeyinde bırakmak olacaktır. Üstelik, faşist-dinci kitlenin yaygınlığı, iç savaşın kaçınılmazlığı bu hazırlıkların daha titiz yapılmasını zorunlu kılıyor.

Seçimler tekelci sermayenin bunalımını derinleştirecek biçimde sonuçlandı. Bu bunalımdan devrimci tarzda yararlanmanın ve devrimci çözümler gerçekleştirmenin hazırlıklarını yapmak zamanıdır.

VE-GE BANT GREVİ İKİ AYDAN BERİ SÜRÜYOR

Ve-Ge Bant'ta iki ayı aşkın bir süredir grev devam ediyor. Grevci işçiler, mücadelelerini, haklarını alıncaya kadar kararlılıkla sürdürebileceklerini söylüyorlar. Dergimizin muhabirleri, her işçi eyleminde olduğu gibi, Ve-Ge Bant grevcilerinin arasında onların yanındaydı. Muhabirlerimizin, Ve-Ge Bant grevcileriyle yaptığı bir söyleşi yayınıyoruz.

Devrimci Emek - Fabrikanızda kaç işçi var? Hepsini grevde mi? Sizi greve zorlayan nedenler neler? Toplu sözleşmede hangi taleplerinizde anlaşamadınız.

Grevci İşçiler: Bizi greve zorlayan nedenler, hepimizin bildiği ve

keklerden 28 işçi toplam 35 arkadaşımız içerde çalışıyorlar. O arkadaşlarımızla sorunumuz ortak ve birlikte çözülür. Bu arada bizim, siz de greve katılın çağrılarımıza ve uyarılarımıza rağmen çalışmaya devam ediyorlar.

Devrimci Emek- Grev levhanızda 59. gün (27 Ekim 1991'de) yazılı. Bu iki aydan beri grev sürüyor demek. Grev boyunca, sendika size ne kadar yardımda bulundu? Grevinizin ekonomik dayanışması için, neler yapmayı planlıyorsunuz?

Rıza TURGUT (Selüöz-İş İst. Şube başkanı)- Biz sendika olarak,

Devrimci Emek - Grevinize karşı ne gibi baskılar var? Bu baskılara karşı tedbir olarak nele-ri düşünüyorsunuz?

Grevci İşçiler - Grevimize yönelik olarak, elbette patronun ve yer yer de kolluk kuvvetlerinden Polisin baskıları oluyor. Şöyleki, patron içerden mal çıkartmak istiyor, biz de doğal olarak buna karşı çıkıyoruz. Geçenlerde, mal yüklemek için bir kamyon geldi. Biz de mal yüklemesini önledik. Tabi, patron hemen polis çağırdı. Polisler geldi ve "buna hakkınız yok" diyerek bizi engelledi. Kamyon malı yükleyip gitti. Bu arada patronun isteği üzerine, fabrikanın giriş kapısında kurulu bulunan

yaşadığımız hayat şartlarıdır. Bu şartlarda yaşamımızı sürdürebilmek için öne sürdüğümüz taleplerin hemen bir çoğunda işveren taleplerimizi kabul etmedi. Bunların en başında da ücretlere ilişkin taleplerimiz var. Ne ki, toplu sözleşme görüşmelerinde talep ettiğimiz ücretler,

grevde geçen iki ay sonunda, zaten enflasyona yenik düştü ve çoktan uçup gittiler.

Örneğin, bizim ücretlerimiz, 250 000 TL idi. Toplu sözleşmeye otururken, % 90 zam istemiştik. Eğer o zammı alabilseydik, ayda 470 000 TL alacaktık. Zaten şu anda asgari ücret 510 000 TL. Bu durumda, asgari ücretin daha altında kalacaktı aldığımız ücret. Bizim patron, % 90 zammı bile kabul etmedi. Greve de bir bakıma, patronun katı tutumu neden oldu. Ne pahasına olursa olsun, kazanacağız.

Fabrikamızda 120 işçi çalışıyor. Bunlardan 35'i kadın işçiler. Greve 85 işçiyle çıktık. Kadınlardan 7, er-

grevdeki arkadaşlarımıza 50.000 TL verdik. Tabi ki bu yeterli değil. Grevdeki arkadaşlarımızın grev boyunca ihtiyaçlarını karşılamak için, Dayanışma Gecesi" yapmayı düşünüyoruz. Bu arada grev anısı olarak kalem bastıracağız. Patronun bu vurdum duymaz tutumuna karşı sonuna kadar direneceğiz ve biz kazanacağız. Bu konuda, devrimci-demokrat kamuoyuna bir mesajımız olacak: Patronların ve genelde sermaye sınıfının bu tür katı ve uzlaşmaz tutumlarına karşı, başta işçi ve emekçiler olmak üzere, tüm devrimci-demokrat kamuoyunu duyarlı olmaya çağırıyoruz.

daha iyi gördük. Grev boyunca patron ve uşakları, eylemimizi kırmak için bir çok şey yaptılar ve yenilerinin planları içindeler. Bizlerde kazanmak için o saldırılara karşı koyduk. Bundan sonra gelecek olan yeni saldırılara da karşı koyacağız. Bütün çabamızı, kazanmak için yoğunlaştırıyoruz, yoğunlaştıracacağız.

Devrimci Emek - Grevinizin başarıya ulaşması için elimizden gelen her türlü desteği sağlayacağız. Sorunlarınızı kamuoyuna duyuracağız. Grev Mücadelenizde başarılar dileriz.

Ve-Ge grevcilerinden Devrimci Emek çalışanlarına ve okurlarına selamlar.

SUSER İŞÇİLERİ, GREVLER VE DİRENİŞ ZİYARETLERİ

SUSER işçileri, grevde bulunan ve hakları için direnişlerini sürdüren işçilerin yanında yer alıyor ve alacaktır. Çünkü, önümüzdeki dönemde kendilerinin de bu sorunlarla karşılaşacaklarını biliyor ve işçiler arasında dayanışma olmadan mücadelelerinin başarılı olamayacağını bilince çıkarmış bulunuyorlar. SUSER işçileri, kendi işyerlerinde bunun canlı kanıtları oldular.

Bir arkadaşımız haksız yere işten atıldı. Buna tepkisiz kalınamazdı. Bugün, bu arkadaşlarımızı işten atan işveren, yarında bir diğerimizi atabilirdi. Bu nedenle, arkadaşımız işe alın-sın diye işbirlikçi eylemini gerçekleştirdik, bu eylem yetersiz kalıncada toplu vizite eylemini hayata geçirdik. Bu eylemler sonucunda, işveren geri adım atarak arkadaşımızı yeniden işe aldı. Buda bize gösteriyorki, hiçbir işveren iyi niyetli değildir. Ancak işçilerin dayanışmasıyla haklarımızı alabiliriz.

SUSER işçileri, diğer işyerlerindeki grev ve direnişlerle dayanışmanın önemini farkında oldukları içinde direniş yapan PANCAR MOTOR ve KEMALLER deri fabrikalarını ziyarete karar verdiler. Her iki işyerine gidildiğinde, karşılaştıkları sıcak ilginin ve direniş devam ettiren sınıf kardeşlerinin kendilerinden gelen maddi ve manevi destek

karşısında ne kadar sevindiklerini gördüler.

Artık, ülkemizin şartlarının biz işçiler açısından ne kadar bozulduğu ve işçi kıyımlarının bir çığ gibi büyüdüğü ortada. Bu işçi kıyımı karşısında sessiz kalınamayacağı da çok açık ve gerçek nokta. PAŞABAHÇE ve PANCAR MOTOR direnişi, benzeri direnişler bunun canlı kanıtları. Bütün bunları ve benzerlerini hergün yaşayarak görüyoruz. Haklarımıza ve iş güvenliğimize yönelik bu tür saldırılar karşısında yapılması gereken: İşçi sınıfının kararlı ve birlikte mücadelesi. İşçi sınıfının mücadele birliği olmadan, ne gasp edilen haklarımızı geri alabiliriz ne de kazandıklarımızı koruyup geliştirebiliriz.

Biz SUSER işçileri, toplu sözleşmeden sonraki rehaveti ancak atabiliyoruz. Atmamız gerekiyor, çünkü; yukarda da belirttiğim gibi işveren heran içimizden birini işten atabilir. Bu nedenle örgütlülüğümüz ve çalışmalarımız, toplu sözleşme (ekonomik anlamda) dönemleriyle sınırlı olmamalı, aksine, gerek kendi işyerimiz için gerekse de diğer işyerlerinde sınıf kardeşlerimizle dayanışma için örgütlülüğümüzü sürekli hale getirmeli ve dayanışmamızı canlı bir şekilde sürdürmeliyiz.

Marks'ın "proletaryanın vatani yoktur" derken anlat-

tığı gibi, tüm dünya işçileriyle dayanışma örnekleri sergilemeliyiz. Buna en güzel örneği, Zonguldak Maden İşçilerinin eylemleri sırasında, Avrupa'dan Güney Afrika'ya kadar, madenci sınıf kardeşlerimizin eylemlerini gösterebiliriz.

Tekelci kapitalizm bir çıkmazdadır. Kendini bu çıkmazdan kurtarmak için, çalışan işçi ve emekçilerin sırtına büyük bir yükleyecek ve bunu dayatacaktır. Bu kapitalizmin tabiatı gereğidir. Çünkü kapitalizm, buhrandır, üretimde anarşidir, plansızlıktır. Şimdiden, bütün emekçiler, buna karşı birleşmeli, zorlu bir mücadeleye hazırlıklı olmalıyız. Birlikteliğimizi ekonomik mücadelenin ötesine geçirmeli, kendi iktidarımız için hazırlanmalı ve ona yönelmeliyiz. Kurtuluşumuz ancak böyle olacaktır. "Proletaryanın zincirlerinden başka birşeyleri yoktur. Ancak, kazanacakları bir dünya vardır."

Ekonomik mücadele hastalığını yenmeliyiz. Proletaryanın kendi iktidar erkini oluşturmaliyiz.

YAŞASIN DÜNYA İŞÇİLERİNİN BİRLİKTE MÜCADELESİ

YAŞASIN SUSER İŞÇİLERİNİN DAYANIŞMASI

Kadıköy ve Yenikapı'dan Bir Grup SUSER İşçisi

EDİP İPLİK'TE SESSİZLİK

İşçi kardeşler, hepimiz işçiyiz. Şöyle bir kendimize, çevremize baktığımızda nasıl çalışıyoruz ve buna rağmen nasıl yaşıyoruz bunlara bakmamız gerekiyor. Ben Edip-İplikte dört yıldır çalışan bir kadın işçiyim. Fazla kültürüm, tahsilim yok ama iş yerinde yaşadıklarımızı, nelerle karşılaştığımızı anlatmak istiyorum. İşçi olan, işçiliği yaşayan herkes gayet iyi anlayacaktır beni.

İşyerimizdeki durum televizyonun eski dizilerinden biri olan köle izaura'nın, kölelik-kahyalık-patronluk ilişkilerine benziyor. Fabrikanın farkı sadece yöntemlerinin değişik olması. Biz burada patronu görmüyoruz. O sadece sahnenin arkasında emeğimizi kırbaçlıyor. Kölelerin vücutları bizim de emeğimiz kırbaçlanıyor. Bizimkisi çağdaş ücretli kölelik oluyor. Daha fazla sömürmek için farklı farklı yöntemleri deniyorlar. Fabrika içerisinde direk patron değil de onun kâhyaları, temsilcileri olan şef, ustabaşı gibi kişiler işçinin karşısına çıkıyorlar. Bu kâhyaların başlarında foterleri yok, bazılarının boynunda medeniyet yuları var. Bunlar makinelerin ve işçilerin başlarında dolaşıyorlar. İşçileri her zaman göz hapsinde tutmak, bir an boş kalmamalarını sağlamak, bunların başlıca görevleri arasında. Edip İplikte 1500-1600 işçi çalışmaktayken, bundan 1-1,5 yıl önce başlayan işçi çıkarmalarıyla 400'e yakın işçi işten atıldı. Günümüzde de zaman zaman işlerine gelmeyen işçileri çeşitli bahanelerle işten atmaya devam ediyorlar. En ufak

hakkını aramaya kalkışan işçi kısa bir zaman sonra birde bakmışınız işten çıkarılmış oluyor. Burada işçilerin üzerinde tam bir baskı mekanizması kurmaya çalışıyorlar. Atılan işçilerin yerine alınan işçilerin özellikleri olması gerekiyor. Bu özellikler; daha önce herhangi bir iş yerinde çalışmamış olmak, uyanık ve bilinçli olmamak, erkekler için askerliğini yapmamış olması, bekar olmaları (ev ve bakacak kimseleri olmadığı için tercih ediliyorlar) kırsal alandan gelenler ve iş yerinde tanıdıklarının olması gibi özellikler aranıyor. Bu özelliklerde ki insanlar nasıl olsa başka işyerlerinde iş bulmak çok zor deyip işveren ne derse, ne verirse ona razı olarak çalışıyorlar. İşyerinde çalışanların 700'e yakını bekar. İşyerinde azalan işçi sayısına rağmen, mevcut işçilerden çok daha fazla randıman almak için işçi başına düşen makina sayısını iki katına çıkarttılar. Önceden 2 fitil makinasına 1 işçi, 6 iplik makinasına 1 işçi, 1 bobin makinasına 1 işçi bakarken, şimdi fitilci 4, iplikçi 8, bobinci 2 makinaya bakmak zorunda bırakılıyor. Bakmazsa ertesi gün kapı dışarı ediliyor. 2 işçinin yanyana gelip konuşması yasak. Böyle bir durum olursa hemen çağırılırlar, ceza verilir. Ya bakacağı makina sayısı çoğalır, ya parası kesilir, ya da bölümü değiştirilir.

İşyerinde işçilerin sağlığı ile ilgilenilmediğini, belirtmek gerekiyor. Fabrikanın doktoru öğleden önce gelip yarım saat durduktan sonra çekip gidiyor. Özellikle kadın-

ların hem fabrika içinde 8 saat ayakta çalışmaları, hem de eve gidince ev işlerinin onları beklemesi daha fazla yorulmalarına ve sömürülmelerine neden oluyor. İşyerinde bu durumların yolaçtığı baygınlıklar veya başka rahatsızlıklar olduğunda, komaya girmeden kolay kolay vizite kağıdı verilmiyor. Acil durumlarda işçiler kaderlerine terk ediliyorlar. Ustalar, şefler böyle durumlarda hemen makinelerin çalışıp çalışmadığına bakıyorlar. Kadın işçilerin temsilcisi olan yosma ise, bizlerin sorunlarıyla ilgilenmek bir yana kendi süsüyle ancak ilgilenebiliyor. İzin almak gerektiğinde, öyle kolay kolay kimseye izin vermiyorlar. İşveren köpekleri sizin özel işleriniz için "makinamı kapatalım" diyorlar. Yıllık izinleri ise, işlerine nasıl uygun olursa, öncelikle işyerindeki üretimin aksaması ve her zaman olduğu gibi patronun yüksek menfaatleri doğrultusunda ayarlanır. İzinlerde öncelik ise, temsilci tanıdıklarının ve işbirlikçilerinin olur. Günlük çalışma saatinde, 8 saatin yarım saati yemeğe ayrılıyor, ona da yemek denirse. Yarım saatlik dinlenmede fabrikaların makineleri durmuyor. İşçileri sırayla yemeğe gönderiyorlar. Kalanlar giden işçilerin makinalarına da bakmak zorunda kalıyorlar. Ancak o yarım saatin parasını işçilere vermiyorlar. Her vardiyada yarım saatten günde 1,5 saat, işçiler, hiçbir ücret almadan üretimi devam ettiriyorlar. Bu da sömürünün katmerlisi oluyor.

Edip iplikte işçiler arasında

başkan olarak adlandırılan temsilci Ahmet Şahin gerçekte işçilerin değil, işverenin temsilciliğini yapan aşağılık bir uşaktır. Bu köpek, işçiler üzerinde oynanan oyunların hazırlanmasında bizzat görev alıyor. Fabrikaya işçi alımlarında kendi hemşerilerini, tanıdıklarını, ispiyoncu ve daha önce saydığım özelliklerdeki işçileri almaya özen gösteriyorlar. Temsilci seçimlerinde üyeleri, adayları, kendileri belirliyorlar, seçiyorlar. Yani kendi aralarında al gülüm ver gülüm oyununu oynuyorlar. Bu dolaplardan, işçilerin birçoğunun haberi bile olmuyor. Bazen kafalarına göre bir oy sandığı getiriyorlar, formalite icabı işlerine gelen birkaç işçiye oy kullanıyorlar. İşlerine gelmeyenlerle ise hiç konuşmuyorlar, haberdar etmiyorlar.

1990 yılının dokuzuncu ayında yapılan toplu-ış sözleşmesinin, Edip İplikte nasıl uygulandığına da değinmek istiyorum. Bu Toplu İş sözleşmesi sonucu verilen hakkı, biz işçiler, 4 aylık parayı ve bir ikramiyeye alamadık. Bu durumda işçiyi yatıştırmak, teselli etmek için, daha doğrusu artan hoşnutsuzluğu önlemek için belirli zamanlarda yemekhane de (işçiler yemekten) temsilci olacak patron köpeği Ahmet Şahin gelip "arkadaşlar, sizin ne durumda olduğunuzu biliyorum, ben de aynı durumdayım, hakkınızı alacağım, herkesle mücadele edeceğiz" vb... boş ve süslü laflarla işçileri susturma görevini ve sarı sendika anlayışını yerine getirdi. Sonuçta olan biz işçilere oldu. 4 ay boyunca ne söz-

leşme sonucu doğan hakkımızı ne de ikramiyemizi alabildik. Bu zaman içinde 280 000 TL'sına çalıştık. 01.01.1991 tarihinde 900.000TL. verdiler ve böylelikle işçiler susturuldu. Edipte hak arama, cinayet işlemek kadar yasak. İşçi hakkını arayamaz, onun yerine temsilcileri ne gerekiyorsa yapar; yapamayacaksa yapamıyordur zaten (!)

Edip iplikte mücadele eden işçilerin birçoğunun işten atılmaları ve geri kalan işçiler üzerindeki büyük baskı dolayısıyla, her an işten atılma tehdidiyle Edipte büyük bir sessizlik var. Sarı sendika

anlayışın, işçilerin haklarını aramak gibi bir amacı olmadığı için sendikadan da fayda yok. Tek çözüm yolu olarak işçilerin haklarını sadece işçilerin kendilerinin savunacağını ve alacağını görüyorum. İşyerimizde işçi-işyeri komitelerinde işten atılmalara ve haksızlıklara karşı ve işçinin hakkını sadece işçinin alabileceği anlayışla hareket etmemiz gerektiğini söyleyebilirim.

YAŞASIN İŞÇİLERİN MÜCADELE BİRLİĞİ

EDİP İPLİK'ten
Bir Kadın İşçi

ÇUKOBİRLİK'TE ÜRETİM DURDU

Kavganın kızıştığı bir dönemden geçiyoruz. Reformizm, dönemi ne kadar yumuşak göstermeye çalışırsa çalışsın, günümüzde her alanda yaşananlar onları yargılıyor. Son olarak, seçimlerde, devrimciler, burjuva partilerini, seçimleri, parlamentoyu boykot edip seçimlere katılmazken, reformistler, bağımsız adaylar eliyle seçimlere girip, parlamentoyu meşrulaştırdılar.

İşçi sınıfı, yasal sınırları tanımadan, önündeki sendikaların engellemelerine rağmen eylemlerini yükseltirken; memurlar, gerek sendikal çalışmaları ile, gerek eylemleriyle yasal sınırları aşip eylemlerini yükseltirken, bu olaylardan hiç ders çıkarmayan reformistler, yasal partilerini kurmaya hazırlanıyorlar. Üstelik, bütün zamanlarını bu işe ayırıp, kitleleri oyalayarak, Kaldı ki kuracakları parti'nin SBP'nden hiç farkının olmayacağı ortada. Reformistler, bu tür girişimleriyle, mücadelenin böylesine kızıştığı bir dönemde, lafazanlıkla kitlelerin, işçi sınıfının kafasını karıştırıp, hedeflerini saptırıp, kabaran eylemleri yavaşlatarak devrimci harekete en büyük zararı veriyorlar.

Çukobirlik iplik ve dokuma bölümlerinde, işçiler, ikramiye ve avanslarını alamayınca, işvereni protesto için, önce oturma eylemini gerçekleştirdiler. İşverenin tutumu değişmeyince de bu bölümlerde üretimden gelen güçlerini kullanarak, üretimi durdurdular. Eylemi kırmak için çağrılan askeri birliklerin müdahalesi de eylemi kıramadı. İşçilerin birliğini dağıtamayacağını anlayan askeri birliklerin komutanı, işçilere "paralarının ödeneceği" sözünü verince, eylem yine disiplinli bir şekilde bitirildi. İkramiye ve avanslarımızı aldık.

Adana'da işçi sınıfı, daha büyük eylemlere gebe. Çünkü, sermaye sınıfı içinde bulunduğu bunalımı biz işçilere ödetmeye ve bu yolla bunalımını hafifletmeye çalışıyor.

Dergimiz Devrimci Emek'i işçi sınıfına ulaştırmaya çalışıyorum. Çünkü, işçilere mücadele ruhunu ve mücadelelerinde doğru hedefleri ancak bu dergi verebilir.

Adana'dan Bir İşçi

BEST TEKSTİL TİCARET A.Ş.'DE NELER OLUYOR?

Best tekstil konfeksiyon sanayii işyeridir ve işyerimizde 90 kişi çalışmaktadır. Çalışanların % 70'i sigortasız çalıştırılmakta ve mevcut sistemin bize vermek zorunda kaldığı güvenlik şemsiyesinden bile yoksun kalmaktayız. Haliyle, servis, yemek, ikramiye gibi diğer sosyal haklarımız tali planda kalmaktadır. İşveren, biz işçileri, tıpkı bir köle gibi kullanmaktan geri kalmamaktadır. İstedığı zaman, bizim irademiz dışında, bizi fazla mesaiye zorlamakta ve çalıştırmaktadır. Hatta, günlerce eve gitmeden çalıştığımız bile olmaktadır. Yine, işverenin bizi mesaiye kalmaya zorladığı bir süreçte, 23 arkadaşımız buna karşı çıkıp hafta sonu mesaiye kalmadılar. Pazartesi günü işe geldiklerinde, işveren arkadaşlarımızı işten attı. Diğer işçi arkadaşlarımız buna tepki vereceklerine seyirci kaldılar.

Biz, ilerici işçilerden öte, bütün işçilerin, salt kendi işkollarında da değil, diğer işkollarıyla birlikte mücadelesini gerekliliği her geçen gün kendini dayatırken, işçi arkadaşlar kendilerini çarpık gelişen ekonomik seyrin akışına kaptırmakta; bu işyeri olmazsa başkasını bulurum mantığıyla hareket ederek, mücadele birliğinin sağlanmasını geciktirmektedirler. Bu da, işkolumuzda, her zaman olduğu gibi, toplu işten çıkar-

malarda bile tepkisiz kalmamızı doğurmaktadır.

Konfeksiyon işçisi arkadaş, bu çarkların işleyişine "dur" demenin zamanı geldi de geçiyor bile. Bu örgütsüzlük seni, her geçen gün işverene köle durumuna getirmektedir. "Örgütsüz insan, köle insandır." Sırtından milyonları kazanan işverenler, seni, yeri geldiğinde sokağa atmaktadır. İşte bizim işyerindeki 23 arkadaşımız, hiç bir hakkı verilmenden sokağa atıldı. Bugün bize, yarın size. Bana dokunmayan yılan bin yaşasın, olmaz.

Bizim işkolumuza bakıldığında, çalışanların % 90'ını genç işçiler oluşturmaktadır. Bugün gençliğin vermiş olduğu dinamizmle çalışıyoruz. ya yarın? Tabii ki gençliğimiz gidecek ve işverene sadece tecrübemiz kalacak. Bu da süreç içinde kaybolacak veya işverenler bunu başka yollardan telafi edecekler. Bu nedenle, iş güvenliğimizi sağlamak için, sosyal haklarımızı almak için ve en önemlisi yarınlarımızı güven altına almak için kalıcı örgütlülükler yaratmalı, kendi iktidarımız için mücadeleyi şimdiden başlatmalıyız.

Bu konuda atacağımız ilk adım, işkolumuzda şimdiye kadar gelenekselleşmeyen sendikalaşmayı başlatmalı ve oturtmalıyız. Ancak böyle bir çatı altında

örgütlenir, güçlerimiz birleştiresek, ekonomik ve sosyal haklarımızı almada ve savunmada gücümüzün birliği ve örgütlülük silahıyla işverenlerin karşısına çıkabiliriz.

Bugün, BEST Tekstil bizlere yaptığını yarın diğerlerine de yapacak, hatta işten atmalar bütün işyerlerinde artarak sürecektir. Merter, bu işkolunun en yaygın olduğu yerdir. Bu bölgedeki bütün işçi arkadaşlarımızı bir sendika çatısı altında toplayıp, gücümüzü birleştirmeliyiz. Bir avuç azınlık olan işverenler, biz gücümüzü birleştirecek, nasıl bizlerden daha güçlü olabilir? Ama, biz gücümüzü birleştirip gerçek gücümüzü göstermediğimiz için, şimdi onlar bizden daha güçlüler.

Konfeksiyon işçisi arkadaş, artık birleşip, örgütlenerek, Merter'i işverenlerin kalesi değil, işçilerin kalesi yapalım. Her iş yerini, bir mevzii duruma getirecek, kalemizi sağlamlaştıralım.

**YAŞASIN KONFEKSİYON
İŞÇİLERİNİN ÖRGÜTLÜ
MÜCADELESİ!**

**YAŞASIN İŞÇİLERİN
MÜCADELE BİRLİĞİ!**

Bir Konfeksiyon İşçisi

ASSAN GALVANİZ'DE TENSİKATLAR DEVAM EDİYOR

Assan Galvaniz Saç Sanayi A.Ş.'de şubat başlarında başlayan tensikatlar devam ediyor. Assan işverenin uyguladığı politikayı anlayamayan işçiler üçer-beşer işlerinden oldular. Tatlı karlara alışan işveren 3 OCAK eylemi ve toplu sözleşme sonucu ücretlerin artmasıyla saldırıya geçti. Sendikanın keyfi tensikata sessiz kalması işi

lar sözleşmelilerden daha az sayıda kaldılar. Üretimin önemli birimlerindeki bazı işçiler işine devam edebilmek için işverene teslim olmuş durumdadır. Eylül'ün sonlarına böyle gelindi.

Tuzla'daki işyeri biriminden atılan beş işçi açlık grevine başladı. Sendikasıyla sızlaştırmayı gören Çelik-İş Kartal Şb. yöneticilerinde açlık grevine katıldılar.

delesinde direniş geleneğini yarattı. Bilinçli işçiler dışındaki kararlı işçilerde direnerek bütün emekçilere örnek olmuşlardır. İşçiler dayanışma için bağlı buldukları holdinge protesto telgrafı göndermemizi ve içerde üretimi sürdüren işçilerin evlerine ve yakınlarına giderek direnmeleri için ikna etmemizi istediler. Bu çalışmayı kabul ettik. Değişik kesimlerden gelen işçi ve emekçilerle Türkiye'deki tekelci sermayenin faşist yüzünü değişik yönleriyle tartıştık. Sınıf dayanışmasının yükselmesiyle işveren geri adım atarak on gün sonra teslim olmak zorunda kaldı ve işbaşı verdi.

Direnen işçilerin sağlığı bozulduğundan iki işçi hastaneye yattı. Diğer işçiler de dinlenmeye ve sağlık kontrolüne alındılar.

Sendika atılmalar karşısında sessiz kalarak bir çok işçinin atılmasına ve işsiz kalmasına neden oldu. İşçiler direnerek haklarını alıyor. Direnişler yaygınlaşarak devam ederken sınıf mücadelesinin daha da yükseleceği kesinlik kazanıyor.

YAŞASIN İŞÇİLERİN MÜCADELE BİRLİĞİ

Devrimci Emek
Taraftarı Bir İşçi

kolaylaştırdı. İşveren bir taraftan sözleşmeli işçi alırken bir taraftan da sendikalı işçileri atmaya başladı. İşveren işyerini sendikasızlaştırmaya çalışıyordu. Sendika ise ancak 27.9.1991'de durumu anlayabildi. Ama harekete geçirecek işçi kalmamıştı. İşçilerin sendikaya hiçbir güveni de kalmadı.

Toplu Sözleşme grev komitelerinde yer alan bilinçli işçilerden başlanarak bir çok işçi işten atıldı. Sendikanın bu dönemde sessiz kalması işçiyi yalnız bırakması sendikaya güvensizliğini oluşturdu. Çalışan işçiler içerisinde sendikalı-

İşyerindeki sözleşmeli sendikalı işçiler üretimi durdurmayınca ve direnişe katılmayınca dışarıdan yapılan sınıf dayanışmasıyla içeridekiler etkilenmeye çalışıldı. İşveren yetkili sendikacıları bile içeriye sokmayarak işçilerin dayanışmasını engellemeye çalıştı.

Açlık grevindeki işçileri Devrimci Emek taraftarları olarak ziyaret ettiğimizde kendilerinin yalnız olmadıklarını anlayarak moralleri hayli yükseldi. Siyasi bilinçli olmasa da haklı olan işçiler ekmek ve özgürlük uğruna sağlıklarını tehlikeye atıyorlar. Paşabahçe işçilerinin direnişi sınıf müca-

SAĞLIK HİZMETLERİNDE YAŞANAN SORUNLAR

SAĞLIK HİZMETLERİNDE YAŞANAN SORUNLAR

Sağlam kafa sağlam vücutta bulunur sözü yerinde söylenmiş bir sözdür. Toplum yararına kararlar alıp, uygulamak ancak fiziksel ve ruhsal yönden sağlıklı bireylerin yapabileceği bir şeydir. Kapitalist sistemin uygulanmaya çalışıldığı, fakat uygulanırken akla mantığa sığmayan yanlışların yapıldığı ülkemizde, her alanda çelişkiler görmek mümkün. Bu çelişkilerin sağlık hizmetlerinde daha da fazla olması düşündürücüdür. Kapitalistlerin insan sağlığına verdiği değer ortadadır.

Koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmetleri kulaktan duyma ve ne olduğu belirsiz kacakarı ilaçları ile yürütülecek bir iş değildir. Bu hizmetler toplumun ihtiyaçları doğrultusunda, uzman kişilerce hazırlanan sağlık eğitim müfredatı ile öğretilir. Bu gün TIP Fakültelerinde yıllar öncesinin kitapları okutulmakta, öğrenciler bir yığın gereksiz bilgiyi ezberlemeye uğraşırken, mesleklerinden bıkmaktadırlar. Yapılan araştırmalar yeni mezun doktorların % 80'ninin mesleklerini seymediklerini göstermiştir. Tıp Fakülteleri, bilgili, araştırmacı, kendini sürekli yenileyen, amacı insanlara yardım etmek olan doktorlar yerine, ezberci, yeniliklerden uzak, bir an önce zengin olmanın yollarını arayan doktorlar yetiştirmektedir. Yeni mezun bir doktor hastalığı teşhis ve tedavi edecek bilgi ve pratiğe sahip olmadan kırsal kesimlerdeki sağlık evlerine gönderilerek, buralarda hastaları kobay olarak kullanıp bilgi ve pratiğini geliştirme beklenmektedir. Doktorun bilgisizliğinden insanların ölmesi yada sakat kalması hiç kimseyi ilgilendirmez bile.

Sağlık personelinin en önemli

elemanlarından olan ebe, hemşirelerin durumlarına pek iç açıcı değildir. Hemşire denince çoğu kimsenin imajında bağırıp çağırarak, sevimsiz asabi bir insan tipi canlanır. Böyle bir imaj için belki kendimize göre haklı sebeplerimiz vardır. Oysa sorunun temelinde indigimizde bazı şeyleri daha rahat anlayabiliriz. Ülkemizde hemşirelerin büyük bir çoğunluğu Sağlık Meslek Liselerinde yetişirler. Bu okullarda ortaokul sonrasında 4 yıl yatılı okunur. Sağlık kolejine giren kızlar 14-18 yaş dönemini bu okullarda geçirirler. Bu dönem genç kızların en sorunlu oldukları, ilgiye en fazla ihtiyaç duydukları bir dönemdir. Oysa okulun yatılı olması hemşire adaylarını aileleriyle olan bağı koparır. Öğrenciler sorunlarıyla başbaşa bırakılır. Uygulanan baskılarla, korkak şükürü herşeye boyun eğen apolitik, bunalımlı hemşireler yetiştirilir. Bütün bunlar yetmiyormuş gibi yeni mezun hemşireler 17-18 yaşında Türkiye'nin en ücra köşelerine gönderilir. Tansiyon aleti bile olmayan bir sağlık evinde bir başına sağlık hizmeti vermesi beklenir. Yatılı okuduğu için insanları tanımayan genç kızlar gittikleri yerde sağlıklı ve tutarlı ilişkiler kuramazlar. Bilgi ve teorileri ise yetersizdir. Kırsal kesime giden Ebe ve hemşirelerin bir kısmı tüm olumsuz koşullara rağmen mecburi hizmetlerini yaparken bir kısımda istifa ederek özel hastanelerde çalışırlar.

Kırsal kesimde çalışmanın olumsuz koşulları ortada. Ama şehirdeki hastanelerde de sorunlar halledilmiş değildir. Hemşire gün gelir haftada 60 saat çalışır gün gelir hiç uyumadan 3 gün nöbet tutar, gün gelir 80 hastaya bakar. Bütün bunların karşılığında aldığı ücret insanca yaşamasına yetmez bile. Çocuğu olana kreş hakkı ta-

nınmaz. Bekar olanlara verilen lojmanlar yatılı okul koşullarını aratmayacak niteliktedir. Sağlık ekibi içinde sorun sadece hemşireler değildir. Doktorunun, hemşiresinin, sağlık teknisyeninin, hastabakıcısının acilen çözülmesi gereken sorunları vardır. Sağlık çalışanlarının sorunları özel sağlık kurumlarında daha da artmaktadır. Amaçları sadece kar etmek olan klinikler, dispanserler oldukça düşük ücretli personel çalıştırmakta, personelinin sigortasını bile yapmaktadır. Özel hastaneler ise kanayan yaradan farksızdır. Kapitalist sistemin, açılmasını teşvik ettiği bu özel hastaneler artı değer elde edebilmek için kendini en pahalı malzemelerle süsleyip piyasaya sürerken, insanların sağlığıyla rahatlıkla oynayabilmektedir. Can ticareti yapan bu kurumlar, ameliyat edilmemesi gereken hastayı ameliyat etmekte, tedavisi mümkün olmayan hastalıklarda hastayı boşboşuna yatırıp gereksiz ilaçlar yükleyerek oyalayıp hiçbir başarı sağlamadan taburcu etmektedir. Elde ettikleri yüksek kazançlara rağmen çalışanlarına verdiği ücret ev kirasına bile yetmez.

Sağlık işkolunda yaşanan sorunlar, ülkemizin diğer sorunlarından ayrı düşünülemez. Sorunların ana nedeni mevcut kapitalist sistemdir. Sistemin uygulayıcıları "toplum yararına" eğlence merkezi, otel, cami yaptırırken, gene toplum yararına faşist baskı uygulayıp, insan haklarını ihlal ederler. Tüm demokratik kuruluşları kapatıp, insanları susturmaya boyun eğmeye yönelik politikalarını devam ettirirler. Burada tüm emekçilere düşen görev sorunlara duyarlı olmak ve bu bilinçle omuz omuza vererek mücadeleyi yükseltmektir.

Sade BAŞTUĞ

MEMUR SENDİKALARI ÜZERİNE

Ülkemizde memur sendikalarının doğması, konumu ve gelişme tarihi oldukça eskidir. Ama, nedense bir türlü gerçek anlamda örgütlülüğü sağlayamamışlardır. Nedeni zaten yarım yamalak işleyen parlamenter sistemin ikide bir kesintiye uğraması ve anayasal yasaklardır. Bunların yanı sıra, memurlar, işçi sınıfı ile aralarındaki bağı, sağlıklı biçimde oluşturamadılar. Bu nedenle de zaten zayıf olan örgütlülükleri gelişip, büyümedi. Böyle olunca da çöküşleri çok çabuk oldu.

Eski hatalara düşmemek için, çeşitli kollarda kurulan yeni memur sendikalarının inşasını çok sağlam temeller üzerine kurmak zorundayız. Uzun bir süreç

ten sonra kurulan sağlık iş kolundaki memur sendikaları, sağlık meslek odalarının kuruluşundan, tüzüğünün hazırlanmasına kadar bütün süreç boyunca, ellerinden geleni yapmış, önemli katkılarda bulunmuşlardır. Fakat bu çalışmaların başında, bir türlü sağlık emekçilerini kucaklamayan dar bir sendika olarak Sağlık-Sen kurulmuştur. Bir grup anlayışıyla kurulan bu sendikanın yanı sıra, sağlık meslek odaları ve sağlık meslek kuruluşlarının eşgüdümü çalışmalarıyla TÜM SAĞLIK-SEN kuruldu. Tüzüğünde de dile getirdiği gibi, sınıf ve kitle sendikacılığı anlayışını benimseyen, grevli toplu sözleşmeli sendikacı savunan de-

mokratik bir hak olan bütün çalışanlara sınırsız örgütlenme ve sendika anlayışının bir ürünü olan sendikamızın bir diğer önemli ilkesi de tabanın söz ve karar sahibi olmasıdır. Bu anlayış ve ilkelerle kurulan sendikamız TÜM SAĞLIK-SEN'e taban sahip çıktı ve kısa sürede bütün sağlık emekçilerini kucaklayıp, bir çok ilde örgütlenerek temsilciliklerini kurdu.

Üçüncü bir sendika olarak kurulan Genel Sağlık İş İse, TÜM SAĞLIK SEN'in grevli toplu sözleşmeli sendikal anlayışına karşı çıkararak kuruldu. Karşı çıkma gerekçesi ise "sağlık iş kolunda grev olmaz" diye izah edilmeye çalışılıyor. Grevsiz bir sendika dernekten farklı ne yapabilir?

Sağlık çalışanları, bu sendikalardan birine üye olmak için iyi araştırmalı ve öyle karar vermelidir hangisine üye olacaklarına. Gün, birlik ve birlikten doğan gücümüzü kullanma gücüdür. Kararı, tüm sağlık çalışanları verecektir. Sağlık memurları da bütün zorluklara rağmen sendikalarını kurmuş ve çalışmalarına başlamışlardır. Zaten, kendi gücümüzle kurduğumuz sendikalar çalışmaya başladı ve bu ortamda gündeme gelen seçimlerde de, tüm partiler, memurlara sendika kurma hakkı verilecek demeye başladılar.

Biz sağlık çalışanları, İLO standartları, PARIS ŞARTI, AĞIK sözleşmesi ve tüm insan haklarının kağıt üzerinde kalmasını istemiyorsak; tüm emekçi sınıfların sömürünün olmadığı, ezilenin olmadığı bir dünyada yaşamasını istiyorsak sendikamıza sahip çıkmalı ve bu uğurda mücadelemizi yükseltmeliyiz. Alternatif memur sendikaları yasasını yeni kurulacak Parlamente'ye sunmak, için şimdiden çalışmalara başlamalıyız.

Haydi memurlar toplu sözleşme masalarına.

Nevzat AYDIN

MALİYE EMEKÇİLERİ GÜÇLÜ VE TEK SENDİKAYA DOĞRU

Gelişen toplumsal muhalefetten ayrı düşünemediğimiz memur hareketi içinde, maliye çalışanları da yerini şu veya bu şekilde aldı. Diğer memurlar özel konumu ve daha örgütlü olmalarından dolayı sendikalarını kurdular.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi biz maliyeciler çok farklıydık. Ekonomik anlamda mücadele, bizde çok farklı boyut kazanması, çalışanların kapıkulu zihniyetinin yıkılmayışı gibi nedenler sürecin hızlı bir ivme kazanmamasına neden oldu. Buna rağmen bu zihniyetin yıkılması ve mücadele gelenekleri de, memur zamları arifesinde artmaya başlamıştır. Diğer memur sendikalarının birer ikişer kurulmasıyla da maliye çalışanları bundan örnek alarak kendi sendikalarını kurmalarının gerekliliğini kavramış bu anlamda mücadele eden maliyecilere destek vermeye başlamışlardır. Yinede çalışanlar mevcut burjuva partilerinden medet ummaktadır. Bunu fırsat bilen partiler bol keseden attığı vaatlerine, bir de memur sendikalarını eklediler. Aileleriyle 9 milyona varan bu kesimin, mevcut bir oy potansiyeli var. Bunu kaçırmak olur mu? Bunu da propogandalarında bir malzeme olarak kullanarak biz çalışanları avutma ve oy kazanma politikalarını sürdürdüler. Şu da bir gerçek, bu propogandanın hayli etkisi oldu. Memurların da bir sendikasının olabirliği ve meşruluğu gündeme geldi. Artık sendika, memurlar arasında rahatça tartışılan bir konu haline geldi. Bu da memuru sendikaya sıcak kılmaktadır.

Buna rağmen biz çalışanlar, bunu onlara bırakmamalıyız. Yani mevcut siyasilerin vereceği sendikanın rengi bir türlü belli olmadı. Çünkü bunun sarı sendi-

kadan başka birşey olmayacağı aşıkardır. Bu izlenimle yola çıkarken kitlelerin özlemlerinin böyle sendikalarla çözülmeyeceği, bunun ancak memurun kendi özgücüne dayanan, grevli, toplu sözleşmeli, sınıf ve kitle sendikacılığını temel alan bir sendikal anlayışın ağırlık kazanmasını örgütlemeye çalışmalıyız. Burjuvazi tarafından verilen sendikanın yine onlar tarafından rahatlıkla alınabileceğini işlemeliyiz. Örnek vermek gerekirse işte 1961 anayasası. O zamanda memura sendika vermişlerdi. Hani şimdi nerde? Yine kendi yasalarıyla yürürlükten nasıl kaldırdıklarını gördük. Bizler her zaman gücümüze güvenip, hak verilmez alınır şiarını yükseltmeliyiz. Biz memurlar, bu bilinçle hareket etmeli, sendikanın bizlere sadaka değil, bir hak olduğunu kavramalı, ve bunu mücadelemizle göstermeliyiz.

Maliye çalışanları birtakım çalışmalardan geri kalmasına rağmen, bu süreçte epeyce yol kattı. Öyle ki, maliyeciler, belediye ve sağlıkçılar ve sağlıkçılar örneğini yaşamıyor. Yani maliyede tek ve güçlü bir sendika doğuyor. Belki bunu şimdi söylemek erken olur ama bu zamana kadar yaşanan süreç bunu gösterdi.

İstanbul Maliye Çalışanları, sendikanın niçin kurulmadığını, güçler dengesinin ne olduğunu somut bir şekilde çıkartıp, bu yolda bir takvim çıkartarak hareket etmek gerekliliğini sergiledi. Ve bu tartışılarak, daha önce oluşturulan ve periyodik olarak görüşmeleri devam eden iller arası koordinasyona sunuldu.

26 Ekim 1991 tarihinde Ankara'da yapılan iller arası koordinasyon toplantısında (İzmit, İzmir, İstanbul, Bursa, Ankara, Çan-

nakkale) bu zamana kadar yaptıkları çalışmalar aktarıldıktan sonra, İstanbul maliyecilerinin takvimi üzerinde tartışmalar başladı. Sonuçta bu takvim kabul gördü. Önce 19 Ocak 1992 kurucular kurultayı, arkasından, 21 Şubat 1992'de sendikanın kuruluş tarihi olarak belirlendi. Burada sendika merkezinin neresi olması gerektiği konusunda bir tartışma başladı. Sonuçta da merkezin kurucular kurultayında belirlenmesi kararlaştırıldı. İller arasında oluşturulan hukuk-tüzük komisyonları, tüzüğün oluşturulmasının ertesi güne kalmasının daha sağlıklı olacağı görüşünde birleştiler. Ertesi günü bu komisyon çalışmalarına başladı. Komisyonun; tüzükte sadece amaç kısmındaki "1 Mayıs Dünya İşçi Sınıfının birlik ve dayanışma gününün yasallaşması ve dünya işçi sınıfıyla birlikte kutlanmasını sağlamak için savaşım verir" maddesi bizler geniş tabanlı bir kitleye hitabedeceğimizden dolayı tepkiyle karşılanan tüzüğe konulmaması gerekir diye onaylanmazken diğer maddeler bazı değişikliklerle onay gördü.

Bu vesileyle biz emekçi maliyeciler, Devrimci Emek vasıtasıyla ulaşılamayan ancak belli bir örgütlülüğü olan tüm il ve ilçelerdeki maliye çalışanlarını 18-19 Ocak 1992'de Ankara'da kurucular kurultayında Tüm Maliye Çalışanları Sendikası (Tüm Maliye Sen) de güçlerimizi birleştirmeye çağırıyoruz.

Yaşasın maliye emekçilerinin birlikte mücadelesi,

Yaşasın grevli toplu sözleşmeli sendikamız.

Yaşasın sınıf ve kitle sendikacılığı.

Yaşasın sendikamız Tüm Maliye Çalışanları Sendikası. (Tüm Maliye Sen.)

Emekçi Maliyeciler

GENÇLİK VE SORUNLARI

Adından süreklili ve herkesçe söz edilen fakat kendi kendinden söz etmeye kalktığında tüm şimsekleri üzerine çeken oldukça kalabalık bir kitledir gençlik.

Kendi değerleri, hayatla olan ilişkisi, "doğal" sayılabilecek istekleri, özlemleri, hedefleriyle "toplum içinde toplumdur" gençlik. Yani, işçi gençlik, öğrenci gençlik, köylü gençlik vs. Gençlik toplumun önemli bir kesimini oluşturur ve yaşının verdiği dinamizmle önemli bir güçtür gençlik.

Gençler; hem kendi aralarında, hem de toplumun geri kalan kesimleriyle iletişim kuracağı, sorunlarına çözüm arayacağı kanallar, ve uygun ortam bakımından fazla olanaklara sahip değil. Bu olanaksızlıklardan dolayı, gençlik adına karar verme, gelişigüzel eleştirilerde bulunma, gençliği kendi istekleri doğrultusunda yönlendirme, burjuvazi açısından daha da kolaylaşıyor.

Ülkelerimiz nüfusunun önemli bir bölümünü oluşturan ve gelecek için daima umut yatırımı olarak görülen gençlik, maalesef kendi geleceğini belirleyebilmek ve sorunlarına çözüm bulabilmek için, uygun ortamlarda ve şartlarda mücadele edebilme özgürlüğünden yoksun durumda.

Varolan mevcut kapitalist düzen, sadece gençliğin gücünden yararlanıp, diğer alanlarda (eğitsel, sosyal, vs.) ya hiç vermemekte ve kendiliğinden yarım yamalak bir eğitime mahkum etmekte ya da kendi perspektifleri doğrultusunda vermeye çalışmaktadır. Aile içinde ise, ana-baba, gencin çocukluk çağından itibaren bağımsız yetişmesine hiç önem vermemekte, aksine kendi yargılarına ve geleneklerine göre yetiştirmeye çalışmaktadır.

Gençler, çocukluk çağından başlayarak, kendileriyle ilgili kararların bir kısmını bile kendileri alamazlar. Sonuçta, gençler, kendilerini ailelerinden, dolayısıyla toplumdan bağımsızlaştırıyorlar. Yani, ayrı bir kişilik olarak varlıklarının bilincine erişemiyorlar.

Belki biçimsel olarak ailelerinden farklı oluyorlar. Fakat, özünde ailelerinden farklı bir varlıkları olmuyor. Bu olumsuzluklardan dolayı, yaşamla mücadelede karşılaştıkları olayların yorum ve çözümü için

mutlaka sırtını dayayacak, kendilerine yol gösterecek birilerini arıyorlar.

Gençlerin hayata katılmaları, eğitim sürecinin her aşamasında gerçekleşmelidir. Gençlik; aile, toplum, okul, iş gibi temel birimlerde, alınan ve alınacak kararlara doğrudan katılmalıdır. Bu, ulaşılamayacak bir hedef değildir. Bu hedefe ulaşmak için, gençlere gerçek anlamda değer vermek gerekir. Gençleri dinlemek, beklentilerini algılayabilmek, bütün bunların olabileceğini anlamak için yeterlidir.

Gençliğin doğrudan eğitime bağlantılı sorunu ise, cinselliktir. Toplumda hala cinselliğe feodal bir yaklaşım var. Kız ve erkek arkadaşlığı hala yerleşmedi. Genç, ilk cinsel deneyiminde, henüz anlamını tam olarak kavrayamadığı bir gerçeklikle yüzyüze geliyor ve ürküyor. Cinselliğin, gelenek duvarlarıyla, tabularla sınırlı oluşu ve cinsler arası sağlıklı bir ilişki kurulamayışının bedelini gençlik psikolojik bedellerle ödüyor. Toplumda mevcut olan bu değer yargılarına alternatif değerler yaratmanın koşulu, önce dinin, buna bağlı olarak da cinsel ahlakın eleştirilmesini gerektirir. Bunları eleştirmekse, tutucu yaşam kalıplarını benimseyen kesimle büyük bir çatışma içine girmek demektir. Çünkü bu tür eleştirileri yapabilecek olan genç kesim, mevcut sistemde, korkunç bir yalnızlığa itilerek dışlanıyor ve cezalandırılıyor. Toplumsal yapıdan kaynaklanması nedeniyle bu konu uzun vadede çözülebilecek, fakat mutlaka ele alınması gereken önemli bir konudur. Çünkü Türkiye, yeni ile eskinin iç içe geçtiği, bir arada bulunduğu ve hayret edecek bir biçimde, birbiriyle uyumlu bir halde yaşadığı arabesk bir toplumdur.

Eğitimin yozlaştırılması, diyalogun olmaması ve ezberci bir gençlik yetiştirme, sanırım bugünkü eğitimcilerin başlıca hedefleri olmalı. Geleceğin temsilcisi olarak görülen gençler için böyle çarpık bir eğitim hedefinin tek amacı; kendi kendine karar veremeyen, düşünemeyen, yorum yapamayan,.... robot bir nesil yetiştirmektir.

Bugünkü eğitim sisteminin çelişkileri, kendi içindeki tutarsızlığı da apaçık gözler önünde durmaktadır.

Şöyleki, Üniversiteye girmek isteyen genç içinde bulunduğu eğitim sisteminin çarpıklıkları ve yetersizliklerinden dolayı, çözümü, özel ders hanelere hayli yüklü paralar ödeyerek gerçekleştirmeye çalışıyor. Bu da mevcut eğitim sistemindeki bozukluğun en açık ifadesi olarak duruyor. Eğitim-öğretim kurumları varken yani okullar varken niçin özel ders haneler? Bu durum, hem bir avuç egemenin kar sağlama, hem de biz bu işi beceremiyoruz demenin açık ifadesidir. Tabii ki bu çarpıklığın içinde maddi olanaksızlıkları nedeniyle bu şanslı olmayan, oldukça fazla sayıda genç, arada eriyip gidiyor. Ülke yönetiminde bulunan tüm kurumlar, toplumun ayrıcalıklı sınıflarına mensup bir grup genç ile eşit öğretim koşulları ve ekonomik koşulları nedeniyle özel ders hanelere gidemeyen gençlerin çoğunluğu arasındaki farkı ortadan kaldırmak için ortak tavır almalıdırlar. (Tabii mevcut sistemin bunu yapamayacağı da ortada) Bu koşulların yaratılması için uygulanabilecek yöntemlerin; geliştirilmesine, değerlendirilmesine gençliğin katılımı mutlaka sağlanmalıdır. Bu katılımdan amaç; hem gençliğin enerji ve birikiminden yararlanmak, hem gençliğin kendi sorunlarına sahip çıkmasının yollarını açmak, hem de geleceğin toplumunu oluşturacak kişilerin ilgi ve katılımını sağlamaktır. Genç kuşaklarımız, çağdaş, özgür, cesaretli, sorumluluk alabilen, kendi seçimini yapabilen kişiler olarak topluma kazandırılmalıdır.

Bütün toplumsal kurumların sorgulanması, bilinen, inanılan değer yargılarına körü körüne bağlılık yerine, bunların tartışılabilmesi, yıkılabilmesi için ilk adım ve olumlu bir gelişmedir.

Bütün bunların yanısıra, gençliğin en büyük gereksinimi; demokrasi ve hoşgörüdür. Gençliğin ihtiyaçları, beklentileri, ilgilendiği konular demokratik bir ortamda ele alınabilir. Demokratik bir ortama ulaşabilmeye de gençlik önemli katılım ve açılımlar kazandıracaktır. Gelecekteki toplumun olası sorunlarının çözümü ve geleceğin toplumunun yaratılması için gençliği toplumun geleceği olarak tanımak ilk ve ön koşuldur.

Bir Devrimci Emek Okuru

AÇILIŞ ŞENLİĞİ Mİ, İHANET Mİ?

Öğrenci gençliğin merkezi yapılanması olarak kurulan İÖDF, geçen öğretim döneminden bu yana olaylara karşı tavır geliştirememesi, sürecin sürekli gerisinden kalma türünden olumsuzluklar yaşıyor. İÖDF'nin sağlıklı bir zeminde yükselmediğini, devrimci bir çizgiye sahip olmamasının nedenlerini bu haliyle öğrenci gençlik hareketini istenen noktaya ilerletemeyeceğini önceki yazılarımızda belirttik. Olaylara zamanında yapılması gereken müdahalelerin yetersiz kaldığını, eylemlerin içerik açısından ve biçim olarak reformist sınırlar dışına çıkamadığını söyledik. Varolan reformist tüzüğün militan devrimci eylemler organize etmeye, devrimci kararlar almaya yeterli olmadığını vurguladık. Süreç bizi birkez daha doğruladı, İÖDF konusunda yaptığımız tahlillerin ne kadar doğru olduğunu bir kez daha gözler önüne serdi. Ve elbette devrimci anlayışların etkinlik kurup İÖDF'ye doğru politikaları sunduğu oranda, öğrenci gençlik hareketinde istenen ve beklenen düzeyde mücadele vereceği birkez daha anlaşıldı.

Öğrenci gençlik, tekelci faşist düzenin politikalarının üniversitelerde uygulayıcısı olan YÖK'ün yaptığı açılış şenliklerine yıllardır, "alternatif açılış şenlikleriyle" yanıt veriyor. Tamamen öğrencilerin insiyatifinde gelişen alternatif açılışlar öğrenci gençliğin düzenin aldatmacalarına "hayır" demesi, kendi denetiminde organize etmesi ve kendi programını yaratması, sunmasıyla gerçekleşiyor.

Bu öğretim döneminde İÖDF İstanbul Öğrenci Gençliği'nin merkezi yapılanması olarak bir alternatif açılış şenliği organize etti. Hürriyet gösteri merkezinde gerçekleşen açılış şöleni,

federasyon içinde etkin olan anlayışların dar bakışlarını ortaya koydu. Kendi propagandaları uğruna reformizmin en çirkin şeklinin "şenlik" adıyla sergilenmesine neden oldu. Yıllardır düzene başkaldırarak ve onu karşısına alarak şekillenen alternatif açılış şenliği bu kez, burjuva düzenin bir partisi olan, kitleleri kandırma ve oyalamada diğer burjuva partilerinden hiçbir farkı olmayan SHP tarafından yönlendiriliyor, şenlik için kiralanan Hürriyet gösteri merkezinin paralarını bu parti ödüyordu. Halkın bile varolan partiler arasında hiçbir ayırım görmediği "iktidara kim gelirse gelsin benim çilem bitmeyecek nasılsa" dediği bir dönemde, İÖDF, SHP'nin gençlik kolu başkanına uzun bir konuşma zamanı veriyordu. Gençlik kolu bu zamanı son saniyesine kadar değerlendirdi. SHP'nin ne kadar demokrat, aydın, eşitlikçi bir parti olduğu üzerine nutuklar atıyordu. Umudunu devrime değil, reformlara bağlayan, gerçek kurtuluşun ancak insanların emeğine göre harcayacağı sosyalist düzende gerçekleşeceğini yadsıyan, kapitalist düzenin çarpıklığını, bu düzen varoldukça çözebileceklerini düşünen ve bunları yaparken, yaptıklarının teorisini oluşturmaya çabalayan reformist çevreler utanmaz bir biçimde İÖDF'yi SHP'nin seçim propagandasının aracı olarak kullandılar. Öğrenci gençliğin tekelci düzene karşı verdiği onurlu mücadeleyi, faşizme karşı verdiği mücadelede canını yitiren devrimci öğrencilerin başeğmezlik geleneğini kirlitmekten çekinmeyenler, yarattıkları kara lekeleri kendi alınlarında taşıyacaklar! Şu anda sürece yapılan müdahalelerin yetersizliğini örnekler bize kanıtladı. Nicel güç çoğu zaman ölçü olamaz, içi boş bir kala-

balık süreç içinde dağılmaya mahkumdur. Kalabalık kitleye sahip TKP gençliğinin çok değil bir yıl içinde düştüğü durum ortadadır. Nicel gücüne güvenen reformist çevrede bunun farkına varmalıdır.

Öğrenci gençlik hareketi, tüm engellemelere karşı tekeller ve kapitalist düzeni bazen ön, bazende geri planda hedef alarak ilerleyecektir. Akademik sorunlarımız bu düzen varoldukça sürece; en iyimser gözler bile bunu anlamaya başladı. Sorunlarımızın şekil değiştirmesi, azalması onların sona erdiği anlamına gelmiyor. Bilimsel eğitim veren okullarda eğitim görmek, yurtlarda insanca yaşamak ve kendi yeteneklerimizi geliştirebilmek için kapitalizmin bize vereceği birşey kalmadı. Sorunlarımızın çözümü, halkın tüm ezilen kesimleri gibi öğrenci gençliğin de kurtuluşu, mutlaka kurulacak olan sosyalist düzende gerçekleşecektir. Reformistler umutlarını burjuva partisi SHP'ye bağlamış olabilirler. Bir dönem cezaevlerindeki açlık grevlerini "şiddet eylemi" olarak değerlendiren ulusal kimliğine sahip çıktığı için kendi üyelerini partisinden ihraç eden, burjuvazinin sınır ötesi katliamlarında şanlı(!) Türk ordusuna başarılar dileyerek, kıyımlarla Kürt sorununun -biran önce- çözümlenmesini isteyen ve şimdilerde Kürt-Türk halklarının kardeşliğini savunmaya soyunan SHP reformistler için umut olabilir. Onlar, SHP'nin tekelci kapitalist düzeni savunan program ve politikalarını kurtuluş yolu olarak görebilirler. Fakat öğrenci gençlik hareketi böyle bir alçaklığın, burjuva kuyrukçuluğunun peşine takılmaz. Takmaya çalışanlardan hesap sorulur.

İliklerine kadar reformizme bulaşmış olan Devrimci Gençlik

çevresi, SHP'yi kendince alternatif olarak öğrenci gençliğin önüne çıkarıp, gençlik kolu başkanının attığı yalanları alkışla destekleyecek kadar küçülüyor. Bu çevrenin ipliği geçen yıldan beri önerdikleri eylem biçimi ve ürettikleri içi boşalmış ruhsuz politikalarla iyice açığa çıktı. Peki yapılanlardan hiç de rahatsız olmayan yurtseverlerin tavrı ne? SHP'yi destekleme kararı alarak, yiğit Kürt halkına ihanet eden, Kürdistan'daki devrimci mücadeleyi, halk hareketini en azından seçim dönemi boyunca duraksamaya uğratan ve kabul edilemeyecek kadar uzlaşmacı taktiklere karşı tavır almak gerekirken, Kürt kıyımlarını can-i gönülden destekleyen, Kürt halkının sadece bir oy potansiyeli olarak gören SHP'nin açıktan desteklenmesi doğrusu onlar adına çok kötü. Tabii ülke genelindeki reformist politikalar, SHP ile işbirliği yapılması gençliği de etkiliyor ister istemez. Benimsedikleri siyasi eğilim bir burjuva partisiyle flört yaparken kendilerinin farklı tavır geliştirmeleri uzak bir olasılıktır. Yine de SHP'nin propagandada yalanlarına karşı çıkmayışları, onun kanatları altına sığınmaya çalışarak özgücüne güvensizliğin bir belirtisi ve devrimci hareket adına utanç verici bir durumdur.

Federasyon, öğrenci gençliğin birlikte ve birleşik mücadelesini yürütecek olan bir yapıdır. Bu amaçla kurulmuştur. İÖDF tüzüğünde, İÖDF'nin öğrenci gençliğin birlikte mücadele edeceği bir araç olduğu, demokratik merkezîyetçilik ilkesi azınlığın çoğunluğun düşüncelerine uyması gerektiği düşünceleri ilkel halinde sıralanmıştır. İÖDF'nin şimdiye kadar yaptığı eylemlerin hiçbirinde bu ilkeler doğrultusunda hareket edildiğinde rastlamadık. Dar grup çıkarlarıyla hareket etmek, sürekli kendini öne çıkarmaya çalışmak, herşeye

kendi damgasını basmaya yeltenmek süreklilik kazandı. Son örneğini yine bu yılın alternatif açılış şenliğinde yaşadık. İÖDF'yi politikaları ile etkilemeye çalışmayan veya bu konuda yetersiz kaldıklarını hisseden Devrimci Proleter Gençlik, bir türlü arınmadığı küçük burjuva milliyetçi mantığıyla her zamanki gibi kendini belli edememenin sıkıntısını yaşıyordu. İÖDF adına yapılanlar, burjuvazinin peşine takılıp gitmeler onları pek rahatsız etmiyordu anlaşılabilir, öğrenci gençlik içinde "en devrimci" olduğunu sık sık vurgulayan bu arkadaşlar, SHP gençlik kolu başkanını yalanlarını sıralarken, kendi pankartlarını yüksekler asma telaşındaydılar. SHP'yi yuhalayan devrimci öğrencilere karşı kendi sloganlarıyla yanıt veriyor, böylece "en devrimci" tavrıda göstermiş oluyorlardı. Öğrenci gençliğin teknelci faşist düzene karşı birlikte mücadele aracı olan İÖDF, görünürde üç anlayış tarafından kendi ideolojilerinin propaganda aracı olarak kullanılacak kadar basitleştiriliyor. Özü yok ediliyor ve bu durum üç çevreyi de rahatsız etmiyordu. Kimse birbirine karşı tavır almayarak üç anlayışta "bana dokunmayan yılan bin yaşasın" felsefesinden hareketle en önü kapma telaşındaydılar. Sonuçta herkes kendi çıkarıyla hareket ediyor, öğrenci gençlik mücadelesinde arada güme gidiyor, federasyonun şenliği bir curcuna alanına dönüşüyordu!

Devrimci Öğrenci Birliği olarak yapılanları eleştiriyoruz. Küçük burjuva milliyetçi yaklaşımlara ve reformist bakışlara her zaman karşı çıktık, çıkacağız. Devrimci ve militan, düzeni karşısına alan eylemleri, öğrenci gençliğin birleşik mücadelesini savunduk. Bu çevreler içinde, öğrenci gençlik hareketini her zaman ileriye götürmeye çalıştık. Gücümüz ölçüsünde öğrenci gençlik hare-

ketine katkıda bulunduk. Gençlik mücadelesine zarar veren ve bireysel çıkarı uğruna bu zararı görmezden gelen çevrelere karşı mücadele vereceğiz. Bu bizim ilkemizdir, görevimizdir. Açılış şenliğinde yaşanan bunca olumsuzluk üzerine, böylesi bir ortamda bulunmayı devrimci onurumuza yakıştıramadığımız içinde orada varolan sayımızla şenliği terkettik. Sloganlarımızla yapılanları teşhir etmeye çalıştık. Oysa SHP gençlik başkanını yuhalarken, seçimin çözüm olmadığını, beklenen günlerin devrimle geleceğini haykırırken bile yalnız kaldık. Üstelik slogan attığımız için devrimci gençlik çevresince uyarıldık. Yaptığımız saygısızlık olarak değerlendirildi. Öğrenci gençlik hareketine ve Deniz Gezmiş'lerin, Mahir Çayan'ların, Sinan Cemgil'lerin onurlu mücadelesine saygısızlık edenlerle, onların mirasını, reformizmle kirletmeye çalışanlar, bizim bu geleceğe sahip çıkmamızı elbette böyle değerlendireceklerdir.

Devrimci Öğrenci Birliği, öğrenci gençlik hareketi içinde nicel güce sahip varolan anlayışların gençlik mücadelesinin nabzını sürekli düşürdüğünü görüyor. Devrimci sorumluluğumuz, politikalarımız yalnız kalsak bile bize asla devrimci inancımızdan taviz vermememiz gerektiğini sık sık anımsatıyor. Denizlerin, Mahirlerin mücadelesini yaşatmaya, devrim ateşini her zaman yanık tutmaya adadık kendimizi. Bu kavgada hep vardık ve varolacağız. Mücadelemiz sürüyor.

KURTULUŞUMUZ SOSYALİZM!

YAŞASIN GENÇLİĞİN

DEVRİMCİ EYLEMİNİN BİRLİĞİ!

Marmara DÖB.

TÖDEF'in Gençlik Kurultayı Yapıldı

TÖDEF tarafından düzenlenen gençlik kurultayı polis bütünü baskılarına rağmen gerçekleşti.

Uzun bir süredir çalışmaları yapılan kurultay 31 ekimde Şişli'de yapılacaktı. Kurultay için yapılan başvuruya "güvenlik" gerekçesiyle izin verilmedi. Kurultayın yapılacağı düğün salonunun çevresini saran polisler çevredeki öğrencileri toplama çalıştılar. Düğün salonunun garsonlarını bile gözaltına alarak ne kadar korktuklarını sergilediler. Çok sayıda öğrenci gözaltına alındı.

Başvuru yapılan yere izin verilmeyince HEP Küçükçekmece binasında kurultay yapıldı. Kurultayın HEP binasında yapılacağı öğrenilmesiyle polis, Küçükçekmece'de terör estirmeye başladı. Kurultaya giden birçok kişiyi gözaltına alarak kurultayı engellemeye ve devrimci öğrencilere gözdağı vermeye çalıştılar. Kurultaya katılmak için gelen Seher Şahin'in ailesi ve diğer öğrenci aileleri de gözaltı-

na alındılar. Kurultaya katılan öğrenciler ise kurultayın yapıldığı binanın kapısına barikat kurarak faşizmin kolluk güçlerine karşı direndiler. Polisin ablukası altında kurultay gerçekleşti. 300 delegeden 200'e yakını gözaltına alındığı için kurultay 120 kişiyle gerçekleşti. Gö-

zaltına alınan öğrenciler ve aileler, bir iki gün sonra serbest bırakıldılar.

Tekelci burjuvazi kendisinden bağımsız kurultayı engellemeye çalıştı. TÖDEF'li öğrenciler direnerek kurultayı gerçekleştirdiler.

DÖB'lü Bir Öğrenci

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİNDE YEMEK BOYKOTU SÜRÜYOR

Yeni öğretim yılının başlamasıyla birlikte üniversitelerdeki siyasi ve ekonomik baskı da en üst düzeyde karşımıza çıktı. Üniversitelere girerken alınan har(a)çlar yapılan zamlarla iki üç katına çıkarıldı. Yurtlarda yemekhanelerin özelleştirilmesi ile, yemek fiyatları, lokanta fiyatlarının üzerine çıktı. Bu da emekçi halk çocukları için ağır bir sorundur. Bu son gelişmeler üniversitelerin emekçi halk çocuklarına kapatılmak istenmesinin açık bir göstergesidir.

Burjuvazinin üniversiteleri işçi, emekçi çocuklarına kapatma, üniversitelerde istedikleri tip insan yetiştirme, yemekhaneleri özelleştirerek birer ticarethaneye çevirme çabaları, tabiki öğrenci gençlik tarafından tepkiyle karşılanacaktı. Öğrenci gençliğin bu tepkisi de gün geçtikçe kendini daha çok dışa vurmaya başladı. Üniversitelerde yapılan forumların, anfi konuşmalarının ve küçük çaplı karşı çıkışların yanı sıra, kitlesel karşı çıkışlar da kendini göstermeye başladı. Bunun en son örneği de Uludağ Üniversitesi öğrenci yurdunda devam ediyor.

Bursa Uludağ Üniversitesi öğrenci yurdu yemekhanesinin özel işletmeye verilmesi üzerine, hem yemek kalitesi düşmüş hem de fiyatlar birkaç misli katlanmış durumdaydı. Bunun üzerine öğrenciler "yemekhanenin özel işletmeden alınması ve yemek kurulunda öğrencilerin de bulunması" talepleriyle yemek boykotuna başladılar. Yüzde yüz katılımı (6000 kişi) başlatılan boykotun tehlikeli boyutlara yükselmesi üzerine jandarma yurda saldırdı ve 10 öğrenciyi gözaltına aldı. Daha sonra bu öğrenciler serbest bırakıldılar. Yurdu abluka altına alan jandarma, yurda dışardan yemek sokulmasını engelliyor. Boykotun diğer illerden de duyulup, desteklenmesinden korkan burjuvazi, hem yerel hem de Türkiye çapında gazetelerin olayı kamuoyuna yansıtmasını engelliyor. Burjuva basın birkez daha kimden yana olduğunu gösteriyor ve olayı kamuoyundan saklıyor.

Evet! Bursa öğrenci yurdunda başlatılan yemek boykotu, üçüncü haftasına girdi. Yetkililerin, "siz boykotu bırakın, biz gerekeni yaparız." gibi yatıştırıcı ve oyalayıcı sözlerine rağmen tüm yurt öğrencileri başeğmez bir tavırla, talepleri gerçekleşinceye kadar eylemlerini sürdürecektir. Tüm İstanbul öğrencilerini desteğe çağırıyoruz.

YAŞASIN ÖĞRENCİ GENÇLİĞİN MÜCADELESİ

DÖB'lü Bir Öğrenci

SEÇİMİN GÖSTERDİKLERİ

Türk burjuvazisi 1991 yılının son günlerinde öteden beri içine düştüğü bunalımın (toplumsal muhalefetin arttığı ve düzeni sarsan demokratik hareketlerin hız kazandığı bir dönemde) çözüm-süzlüğünü yenmek, tutuşan paçalarını kurtarmak için, yangından mal kaçıran gibi erken seçime gitti. Burjuvazi bu erken seçimin, geciken bir erken seçim olduğunu tekrarlayıp duruyordu. Dikkat edilirse bu önemli bir tespittir. Burjuva basını ve egemenler bu kokuşmuş düzenin elden gittiğini vekurtarılmasının (yani erken seçimin) geciktiğini tekrarlayıp duruyorlardır. Ve onlar politikalarını belirlediler. Toplumsal başkaldırının önüne geçmek bu başkaldırıcı kesintiye uğratmak için toplum üzerindeki baskı ve zulüm makinalarını işletmek ve sömürü düzenlerini kesintiye uğratmamak (kendi akıllarınca) yönünü seçtiler. Bir seçim operasyonu kan tazeleme yoluna gittiler. Burjuvazi ve emperyalistler içine düştükleri bunalımı aşmak için, değişik görünüm ve yapılanmalar halinde ortaya çıkarak, kendi çıkarları çerçevesinde basitçe uzlaşabiliyorlar. Devrim ve sosyalizm yolunda atılan adımlar ve gelişmeler neticesinde yoksul köylülük ve küçük burjuvazi, proletaryayla kaynaşiyor. Kitlelerin giderek daha büyük yığınlar halinde burjuva partilerden kopuştuğu dönemde, küçük burjuva partiler reformist politikalarla kitlelere ihanet etmektedirler. Kitlelerin çıkarlarını kesin ve kararlı bir şekilde savunabilmek için Marksizmi gözardı etmeden Leninist parti anlayışına ve devrimci mücadele biçimine kitlelerin kanalizasyonunun dışında bir seçenek yoktur.

Toplumsal mücadelenin ve devrimci kitle eylemlerinin yükseldiği bu dönemde devrimcilerin görevi; dergiler platformunun da içinde yer aldığı "devrim-

ci seçim blokunun" savunduğu bağımsız sosyalist adayları, devrimci demokrat, yurtsever adayları desteklemek değil, ezilen emekçi kesimlerin düzenden kopuşmasının ve ayrışmasının nitelleşmesini sağlamak ve bu ayrışmaya ivme katmaktır. Gerçekten kitle hareketinin geri olduğu dönemlerde bağımsız adayların burjuva parlamantosuna girme mücadelesi vermeleri ve bu aşamada parti kurmaları düşüncesinin yerinde olduğunu savunmak mümkündür. Ama yığınsal hareket bu dönemde nitelik kazandı. Tekelci burjuvazinin karşısında işçi sınıfı fabrika işgalleriyle, direnişlerle, grevlerle, Kürdistan proletaryası ve Kürt emekçi kesimleri kepenk kapatma eylemleri ve kitlesel başkaldırıyla yer almakta. Tekelci burjuvazi Türkiye ve Kürdistan'da yükselen devrimci mücadele meşalesini düzenin kendi iç dinamiğinde kendi düzeniyle bütünleştirmek için sandığa gitti. Sandığa gitmek düzenle bütünleşmeyi getirdi. Seçimde tavır, işçi sınıfı ve emekçi köylülüğün sorunlarını ancak kendileri çözeceği için, burjuvazinin önümüze koyduğu seçimi, boykot etmek olmalıydı. Bu seçimde devrimciler tekelci sermayenin sınırları içinde tutulmak istenmiştir. Ne yazık ki ülkemizde birçok sol siyasi görüşte buna alet olmuştur. Ayrıca böyle bir seçimle parlamantoya girecek olan bağımsız sosyalist, devrimci demokrat, yurtsever adayların süreç içerisinde sosyal demokratların yaptığı gibi sistemle bütünleşmeleri kaçınılmazdı.

Burjuva partilerinin, birbirlerinden farklarının olmadığını kendilerinin ağızlarından dinlediğimiz ve kendi çelişkileriyle birbirlerini suçladıkları kapitalizm içinde de geçici çözüm önerilerini halka götüremedikleri bir aldatmaca seçim dönemi geçirildi. Burjuva partilerinin hepsinde

halkın diğer burjuva partilere güvensizliğini dile getirdikleri bir dönemde "devrimci seçim blokunun" bu fikri işlememesi sağ ve reformist bir anlayıştır.

Bakın sonuçlar ortada; yaklaşık 5 milyon kişi seçimde oy kullanmamıştır. İnsanların zorla sandık başına götürüldükleri bir dönemde bile parlamantoyu reddederek sandığa gitmediler. Ayrıca burjuvazinin getirdiği para cezası ve feodal baskılardan dolayı sandık başına gidip burjuva partilerine oy vermek zorunda bırakılanlar, bilinçli olarak boş oy kullananlarda yukarıdaki rakamın dışında. Bu da şunu gösteriyor ki azımsanmayacak sayıdaki insan kitlesi burjuvazinin önüne koyduğu her türlü politikanın sahte olduğunun bilincine varmış ve arayış içindeler. Onları bu arayışları çerçevesinde yönlendirmek ve işlemek reddedilmeyecek bir gerçekliktir. Türkiye'deki sol siyasi çevreler içinde bu konuda bir acelecilik göze çarpıyor.

"Proletarya devrimi, emekçilerin öncüye proletaryaya oranla çoğunluğunun sempati ve desteği sağlanmaksızın olanaksızdır. Fakat bu sempati ve destek hemen sağlanamaz, oylamayla ortaya çıkamaz bu uzun, güç ve ağır sınıf savaşıyla kazanılır."

(V.İ.Lenin Tüm Yapıtlar c.39 s.220)

Bu yukarıdaki sol siyasi çevrelerinin bu acelecilik anlayışıyla (yani yanlış stratejilere yönelmesiyle) hem kan kaybettikleri hem de bu durumun emekçi kesimler arasında açmazlara yol açtığı açıktır. Mevcut durumun nesnel koşullarını iyi değerlendirmeden yapılacak hertürlü yönelim toplumsal tabanda zemini bulamayacak, böylece politik bir açılımı da olamayacaktır.

Özgür Son ER

ÇARESİZLİĞİN ÇARESİ EHVEN-İ ŞER

Herşeyden evvel burjuva partileri temsil ettikleri sistemin egemenlerinden aldıkları talimatlar gereği seçimleri bir karnaval, bir bayram havasına sokarak bir şenlik kutlamasına dönüştürdüler. Bu bir tesadüf değil. Tekelci kapitalistlerin taktiğidir.

Tekelci kapitalistlerde biliyorlar ki seçimler kitlelerin politikaya en duyarlı oldukları dönemlerdir. İşte kitlelerin bu duyarlı ortam içerisinde devlete, düzene yönelebilecek sınıf çatışmasının içinin boşaltarak kitlelerin sınıfsal kin yerine şenlikler, karnavallar, bayram havasına sokmaktı. Stratejisini buna göre kurmuştu. Siyasal gerginliği tırmandırmamak gerekiyordu. Bunda da başarılı oldu denebilir.

Burjuva partileri her türlü şarlatanlıkla halk yığınlarını aldatmak için binbir vaatte bulundular. Asla yerine getiremeyecekleri şeyleri söyleyerek halk yığınlarını lotaryalarla oy makinesine birkez daha döndürdüler.

Neler vaadedilmediki: Arabalar, evler, yeşil kartlar, cariyeler, çalışanlardan vergi almamadan, iş güvencesine herkeşe iş, ekmek, demokrasi, insan haklarına saygıya kadar bütün bunları söylerken, insanların en doğal hakkı olan doğru bulmadığı şeyleri redetme hakkını hiç düşünmediler, görmezden geldiler. Yasalara göre sandığa gitmeme oy kullanmama karşılığında 50 000TL ceza, onların insan haklarına demokrasi anlayışına uyuyordu.

Elbette bu tutuma şaşırma dık. Düşündüğümüz gibi dav-

randılar ve kendilerine göre haklıydılar. Çünkü bütün burjuva partileri burjuvazinin haklarını ve özgürlüklerini savunurlar.

Zaman zaman komedi zaman zaman trajediye dönüşen seçimler amacına ulaşamadı.

Burjuvazi ekonomik, siyasi krizini çözmek için seçime gitti. Ancak sandıktan hem ekonomik hem siyasi kriz büyüerek çıktı. Tehlike daha da büyüdü.

Burjuvazi daha da ürküten ve korkutan diğer bir temel faktörde onca vaad ve şarlatanlığa rağmen sandığın, seçimin emekçi yığınların sorunlarını çözemeyeceği tüm burjuva partilerinin birbirinden farklarının olmadığını kitlelerin gözünde somutlanması ve milyonlarca insanın sandığa gitmeyişiyle üstelik 50 000TL cezayı göze alarak.

Dünyanın 40 ülkesinde bilimsel temellerde ve ülkemizde de yapılan araştırmaya göre toplumsal değişmelerin düzeyini ölçen araştırma TÜSİAD'ın tüylerini diken diken yapmıştı. Zira ülkemizde toplumun % 66'sı bu düzen değişmeli demişti. Bu açık açık söylenmişti. % 44'ü reformlarla, % 12'si de devrimci tarzda düzenin değişmesini istiyordu. Arkasından seçim yapılıyor. İlk ve resmi olmayan sonuçlara göre 29.800 000 seçmenden 4.690 000 sandığa gitmiyor, gidenlerden de 695 000 kişi geçersiz oy kullanıyor. Nedenleri ne olursa olsun, milyonlarca insanın sandığa gitmeyişi, 600 000 insanın geçersiz oy kullanması, bağımsız adayların 32.000

ve sosyalizmden yana kullanılan 110.000 oy burjuva saflarında çan sesleri gibi çınlıyor. İşte en büyük tehlike budur. Burjuvazi sıkıştı, toplum sıkıştı, çözüm şiddetli bir çatışmadan geçecek.

Burjuvaziye şiddetli çatışmayı göze alacak yada geri çekilip patlamak üzere olan toplumda hava delikleri açacak.

Seçimler birkez daha halklarımız gözünde çözüm olmadığını daha bir belirgin hale getirdi. Şimdi SEÇİM DEĞİL, DEVRİM sloganı daha bir etkisini hissettirmeye başladı.

Seçimler burjuva partilerinin çaresizliklerini mesnetsiz, fütursuzluklarının işçi emekçilerce anlaşılmasından başka bir işe yaramadı yaramayacak.

Kimisi kendini çoban yerine, halklarımızı sürü yerine koyarak "düşün peşimize" diyordu. O zat kendisinin çoban olduğunu kabul etsede halklar sürü olmadıklarını birgün gösterecektir.

Bir diğeri, 12 Eylül mirasçısı, sürekli 12 Eylül öncesi sınıf çatışmasında faşizm tarafından tezgahlanan ve hayata geçirilen katliamların kanlarından kan almaya çalışarak, kendi kan dökücü yüzünü saklamaya çalışıyorlar. Biz yapamayacağımızı vaad etmiyoruz derken zulüm ve sömürü düzenine bağlılığını itiraf ediyordu.

"Adil Düzen" savunucuları da Türk-İslam sentezinin pratik örneklerini göstererek zulüm ve sömürü düzeni kapitalizmi "Adil Düzen" diye göstermeye çalışıyordu. Bir taraftan SİYONİZME karşıymış gibi

göstererek aslında dinci faşizm olan SİYONİZMİ, Türk-İslam senteziyle uygulamak istiyor. "Çorum, K.maraş katliamları hala belleklerimizde" insanlık ve bilim düşmanlığı çetesi ittifakı devlet desteğiyle palazlandırılıyordu. Bütün bunlar sağ cepheye ait uşaklardı. Bir de uşaklığın sözde SOL cephesi vardı. (Bu kapitalist SOL nasıl sol oluyorsa?) Güllü sol vardı. Sandığı güzelleştirmek için sloganıda "sandıkta güller açacak" diyordu.

Emek'le Sermaye arasında barışı, uzlaşmayı sağlayacak kısaca Koçlarla, Sabancılarla, emekçileri kardeş yapacak güllük, gülistanlık bir Türkiye kuracaktı. SOL etiketli sağcılar ırkçı, şoven, TC. devletinin en ateşli MİSAKİ MİLLİ'cisi hala babalarının ellerinden kan izleri silinmeyen soykırımcıların partisi ve o parti içerisinde kimi kırıntılar elde etme uğruna koşturan "devrimci etiketliler". Zavallılar kendi güçlerine mücadelelerine güvenemediklerinden burjuva partileri vasıtalarıyla burjuvaziden hak, özgürlük dileniyorlar. Onları ellerinde SHP poşetleriyle görünce insanın acıyası geliyor. Zavallılar kötü pazar esnafı gibi, çürük malları pazarlamaya çalışıyorlardı. Seçimlerin en dramatik görüntüsü bence buydu. Kapitalist sistemin emniyet subabı olmuşlardı sonunda. Üzüldük çünkü işçiydiler ve bizleri Koçlarla, Sabancılarla kardeş yapmaya çalışıyorlardı.

SHP ve Erdal İnönü'nün birinci görevlerini açıklarken "güney doğu bölgemiz Türkiyenin siyasal yaşamından kopma tehlikesiyle karşı karşıya geldi. Ülkenin bütünlüğü için her türlü eleştiriye göze alarak HEP'le bütünleşmenin bölücülük değil bütünlüğü asıl kendisininin

savunduğunu esas bunu eleştirmenin oportünist ve bölücülük olduğunu" söylüyordu haksızda sayılmazdı. HEP, SHP ile birlikte seçime girmeseydi Kürt halkı kendi bağımsız yolda yürüyebilirdi.

Bir dönemlerin umudu sahte solcusu Ecevitin gerçek yüzünü ortaya koyarak, kendisinin eskidende milliyetçi olduğunu itiraf etmesi, halkların düşmanı Türkesi de yürekendiriyordu. Ecevitte düşünce birliğinde olduğunu söyleyerek cephelerine kazanmanın sevincini dile getiriyordu. (1977 deki seçimlerde Eceviti ilerici görenlerin kulağı çınlasın) Darısı SHP'yi destekleyenlere ve böylece "MİSAKİ MİLLİ" için ulusal mutabakat sağlanmış oluyor.

Seçimlerin bir başka komedisiyse hesap sorma konusuydu. Bir taraftan çoban Sülü hesap soracağım derken, küçük İnönü ondan aşağı kalırmı? Hesap soracağım ne oluyor? Kim kimden kimin hesabını soruyor? Halk düşmanları halk adına birbirinden hesap sormaya kalkıyor. Hiç merak etmeyin beyler, halk kendi hesabını kendisine karşı suç işleyenlerden kendisi sorar. Üzülmeyin, acele etmeyin derken bir ses yükseliyor çankaya'dan "hadi canım sende yok aslında birbirimizden farkımız ne hesabı soracaklarmış" diyor ve ekliyor. "Baba İnönü'nün oğlu olmasaydı, fizik profesörü bile olamazdı" diyerek üniversiteli öğrenci gençliğe de nasıl profesör olunacağını gösteriyordu. Eee haksızda sayılmaz. Baba İnönü Dersim mimarlarından. En büyük Misaki Milliyeci olduğunu tarihe kanla yazmıştır. Devlete, düzene sadakati göstermiştir. Küçük İnönü de aynı yolda ilerliyor. Şimdi hakkı de-

ğil mi profesörlük?

Bir de ihbarcılar, muhbirciler teşkilatı vardı işçileri aldatan. Devrimci kamuoyunda tessillenmiş Kemalistler ulusal mutabakat konusu gündeme geldiğinde "haklısınız ama hiç nefes aldirmiyorsunuz diyerek" kırıntılar dileniyordu. Daha dün savunmalarında devleti, düzeni korurken anarşizme, terörizme onlarca şehit verdik diyenler işçilerin yolunu saptırmaya çalışıyordu. Yeri gelmişken hatırlatalım, TÜRKESH savunmasında "biz devleti ve düzeni savunduğumuz için yüzlerce şehit verdik. Düşüncemiz iktidar kendimiz tutuklu-yuz" diyerek haksızlığa uğradığını dile getiriyordu ve bizcede haksızlığa uğramıştı. Geçte olsa "adalet" yerini buldu. Devlete ve düzene hizmet edenleri devlet karşılıksız bırakmadı.

İşte halklarımız bu komediyi, bu dramı birkez daha yaşadı. Ve herşeyi şimdi daha iyi gördü. Burjuva partileri ve düzeni, halklarımız bu kadar çaresiz kalmamıştı. Devrimci hareketin dağınıklığı merkezi önderliğinin güçsüzlüğü, emekçi halk yığınlarını burjuva parti ve düzeninden koparacak kitlelerin kucaklayıp yönetip yönlendirecek iktidara alternatif durumlara getirecek önderliğin geliştirip güçlendirilmediği müddetçe, bu senaryoyu artistleri değişsede daha çok seyredecek. Gerçekten halklarımız büyük bir dram yaşıyor. Emekçi yığınlar iktidara alternatif bulamayınca EHVENİ ŞER deyip kötünün iyisini seçmeye çalışıyor. Oysa tüm devrimciler birleşip SEÇİM DEĞİL DEVRİM şiarlarını yükselterek iktidara yürümelidir.

Bir İşçi

SEÇİMLERİN NETLEŞTİRDİĞİ

Türkiye tarihi bir dönemeçten geçiyor.

Süreci kavramak bilimsel görüşlerimizi derinleştirmekten, sınıfsal bilincimizi keskinleştirmekten geçiyor.

Pratik denek taşıdır: İdeoloji kütleye dönüşür, maddeleşir. Pratikte sınanır: berraklaşır, keskinleşir ve büyür. Veya dağılır: samimiyet ve kararlılık varsa: dağılan parçalar toparlanmaya çalışılır, birdaha yeniden ve daha güçlü bir bütünlük yaratmaya çalışılır. Ancak bir kütle olma endişesi olmayanlar, dağınık kütlede bir molekül olmayı kendine bir şans sayan ve bu konumundan kurtulabilme dinamiklerini kendisinden uzaklaştıran (dağınık molekülleri yoğunlaştırıp sert bir kütleyle dönmek endişesi taşımayan)lar: kendi çözümlerini, önerilerini ve kanunlarını dahi savunmaktan uzaktırlar.

Seçimlerin tarihsel, siyasal konumunu, HEP'in de siyasal işlevini-misyonunu kısmen görebilen Toplumsal Kurtuluş, Seçim Bildirgesi'nde: "BU SEÇİM, askeri seçimdir.. / BU SEÇİM, halka karşı seçimdir.. / BU SEÇİM, geniş yığınlar açısından kararlılık bulutlarla yüklü bir oyundur... / HEP lider ve milletvekilleri asıllarına dönmüşlerdir (değişik mi görünüyorlardı yoksa a.n.)

Kaynayan Kürt kazanının buhariyle yükselen bu hareketin yöneticilerinin, hiç bir protokol ya da sözleşme yapmadan (ne beklenebilirse başka a.n.), kendilerini atan, çok yakında Kürtlere karşı sınır ötesi operasyonunu "elinizi çabuk" tutun diyerek utangaç bir şekilde destekleyen SHP ile yapmış olduğu milletvekili ittifakı hiç bir şekilde onaylanamaz bir nitelik almıştır... / AKTİF BOYKOT: "seçimlerde tek devrimci yol aktif boykottur" şeklinde belirlemeler yapmakla birlikte: karşı çıktığı, yanlış gördüğü noktaların tam tersi bir tutum içinde olan Özgür Halk'la bir muhasebeye girmek zorundadır. Bu, Toplumsal Kurtuluş'un bir açmazıdır.

Yine "Boykot... Bu tavra en çok Kürt hareketi ve nesnelliği uygundur" diyenlerin hiç bir reformist tutumla muhasebeye girmemesi, varlık endişeleri yanında ideoloji ve tavırlarında ne denli kararlı olduklarını gösteriyor.

Türkiye'nin siyasi atmosferini çok iyi bir şekilde özetleyip çizen "SEÇİMLER ALDATMACADIR! İŞÇİ SINIFI EMEKÇİLER VE KÜRT HALKI BU OYUNA GELMEYECEKTİR" başlıklı Taylan Işık'ın yazısı, seçimlerin denk geldiği dönemi ve koşullarını çok iyi bir şekilde anlatıyor. Yine ay-

nı şekilde, seçimlerde gösterilecek devrimci tutumu ayrıntılarıyla açıklayan ve reformist tutumu çok mükemmel bir şekilde teşhir eden Deniz SOYLU'nun "SEÇİMLERDE DEVRİMCİ TAVIR VE REFORMİSTLER" başlıklı yazısı geçtiğimiz (ve halen süren) döneme ışık vuran bir kaynak konumundadır.

Seçimlere % 15 oranında bir katılmayışın olması (ceza tehdidine rağmen) boykot tavrının ne denli isabetli, nesnel koşullara denk düştüğünü gösteriyor.

Bu seçimlerin açığa çıkardığı en önemli gerçeklerden biri daha şudur: halk bu partiler arasında (seçime katılan burjuva partileri) bir fark görmüyor artık. Partiler arasında kavga yok. Hepsi kardeş kardeş birarada. Aynı evden üç dört partiye oy çıkabiliyor.

Dönem devrimci Marksistlerden yana işliyor. Sosyal demokrat geçinilerin toplumda ne itibarı kalmıştır ne de kandırabilecekleri kitle Türkiye'de artık sosyal demokratlık da bedava olmayacak.

Dönem zorlu mücadeleyi gerektiriyor. Daha güçlü yarınlara hazırlanmalıyız.

**Hatay'dan
Bir Devrimci Emek Okuru**

SEÇİMLER ÜZERİNE BİRKAÇ SÖZ

Tüm Devrimci Emek çalışanlarına ve okuyucularına selamlar.

Hepimizin bildiği gibi, çok yoğun kampanyalarla, propaganda bombardımanlarıyla dolu, tıpkı bir bayram şenliği gibi hazırlanan ve yaşanan bir seçim dönemini geride bıraktık. 20 Ekim 1991 Pazar günü, milyonlarca insan sandık başındaydı. Herkes, kendine yakın bulduğu düşünceleri taşıyan ve bu doğrultuyu izleyen partiye ve milletvekili adayına yürekten bir "evet" mührü bastı. Tabii ki bu insanlar arasında, zorunlu olduğu için sandık başına gidenler de vardı. Ancak, tüm bunların yanında, burjuvazinin tehditlerine, zorluklara ve para cezasına rağmen oy kullanmayan, kullandığı oyuyla başa getireceği partiye ve milletvekillerine inanmayanlar vardı. Bunlar, görevlerini gereğince yapmayacaklarını bildikleri için milletvekillerine "evet" dememek için sandık başına gitmediler. Ben de böyle yaptım. Dilerdim ki herkes böyle yapsın.

Seçim sonuçları arasında ilgi ve sevinçle karşıladığım bir şey vardı: Anadolu'muzun üç köyü, seçimleri protesto ederek, hiç oy kullanmamışlar. Bu köylerde yaşayan emekçi kardeşlerimizi yürekten kutluyor ve protestolarını destekliyorum. Ve istiyorum ki, aynı düşünceleri, aynı yürekliliği, gelecekteki seçimlerde, bütün emekçi halkımız gösterebilsin.

Ve diliyorum, çok kısa bir süre sonra, bu burjuva partileri yok olsun, onların yerine, proleterlerin ve emekçilerin hakim olacağı, bütün insanların özgürce yaşayacağı devrimci bir düzen kurulsun.

Elbette bu istek ve dileklerimin yerine gelmesi için mücadele etmek gerektiğini biliyorum ve tüm emekçileri bu mücadeleye çağırıyorum.

**Adana'dan
bir bayan işçi**

Başarafa 40. Sayfada.

ve Parti mülkiyetini kullanıp kullanmadığını denetlemekte görevli komisyonun raporuydu. Bu komisyon rahat çalışmadığını maddi sorunlarla karşılaştığını belirtti. Gerçektende sağın, FSLN'ye karşı anti-propaganda malzemelerinden birisi yolsuzluk iddiaları idi.

Bu gelişme, 1995'te yapılması gereken bir dahaki Parti Kongresinde, tüm biriken sorunların patlak verebileceğine dikkat çekti. Bu yüzden bu kongre, geçici olarak kabul edildi ve bundan sonra parti içi demokrasiye daha da ağırlık verileceği kararlaştırıldı. Herşey birliği korumak adına.

Tüm bunların yanında olumlu kararlarda alındı. Örneğin özelleştirinin ağırlıkta olması gibi. Özellikle FSLN'nin toprak politikasının net olmayışı dolayısıyla köylüler üzerindeki etkisinin çok sınırlı kalmasını getirdi.

Sandinist hükümet, hiç bir zaman toprak hediye etmedi. Sadece ödünç vereceğini açıklamıştı. Böylece toprak kullanımını daha iyi denetleyebilecek ve herşeyden önce onun spekülatif amaçlar için pazarlanmasını engelleyebilecekti. Bu sistem şu veya bu şekilde 29 Şubat 1990'a kadar işledi. Sonra durum değişti. Yeni yönetim değişikliğinde UNO iktidara gelince, hiç bir yasal engelle karşılaşmaksızın tüm devlet mülkünü kullanma hakkına sahip oldu. Zaten UNO daha seçim propagandasının başında, herşeyi özelleştireceğini açıklamıştı. Böylece UNO büyük toprakları kendine ayırmış oldu.

Sonuç olarak bu kongrenin yegane başarısı birliği korumak oldu. Tüm bunların yeterli olup olmadığını gerçeğin kendisi gösterecek.

Not: Bu yazı Latin Amerika dergisi "Correos" Ağust 1991 sayısından çevrilmiştir. "kısa özet tir."

**Devrimci Emek
Avrupa Temsilciği**

FSLN PARTİ KONGRESİ YAPILDI BİRLİK AMA ONDAN ÖTE FAZLA BİRŞEY YOK

19 Haziran'la 22 Haziran arasında Managu'da FSLN'nin 1. PARTİ Kongresi yapıldı. Kongre öncesi sandinistlerin yayın organı olan Barricada'da yayınlanan Tomas Borge ile yapılan mülakatında Tomas Borge; Birliğin en yüksek hedef olması gerektiğini vurguladı. Gerçekten de kongre sonrası bir çok parti içi anlaşmazlık mümkün olduğunca bir kenara itildi ama pahası çok yüksekti.

Heyacan ve farklı umutlarla dolu olan FSLN Parti kongresi 581 Delege, yurt içi ve yurtdışından çok sayıda konuşun katılması ile gerçekleşti.

Sağcılar FSLN'nin dağılması umuduyla çeşitli kampanyalar sürdürürken, Sandinistler ise herşeyden önce "Unitad" (Birlik)

diyorlardı.

Yapılan yaklaşık 1400 toplantıda (Bu toplantılara 47 000 den fazla FSLN üyesi katıldı. 1990 sonunda kayıtlı üye sayısının % 43'ü) ve bitiminde yapılan kongrelerde bir çok konu üzerinde tartışmalar oldu. Bu tartışmalarda çok sayıda tüzük değişikliği, parti programı değişikliği önerileri yapıldı. Devrimin zaferinden tam 12 yıl sonra, 19 Temmuz'da yapılan ulusal parti kongresinde katılanların % 5.4'ü gençlik, % 17.5'i kadın temsilcilerden oluşuyordu.

Oysa bu kongrede FSLN'yi ilgilendiren temel sorunlar ve partinin yönünü belirleyecek tartışmalar bekleniyordu. Ancak kongrede sözü alan Tomas Borge kongrenin amacının hastalık-

ları iyileştirmek değil, birliğe hizmet etmek olduğunu vurguladı. Zaten bu doğrultuda da ulusal yönetimin seçimi sonuçlandı. Sandinistlerin yapısında daha çok sosyal organizasyonlara yer verildi.

Yönetime çoğunlukla işçi örgütlerinin temsilcileri seçildi. Şimdiye kadar savaş koşullarına göre biçimlenmiş bir örgütlenme; böyle değişime uğramakla güçler dengesini sağlayabilecek mi?

Bu büyük bir sanati gerektirir. Taban çalışmalarının öne alındığı böyle bir sürecin sonuçları, hayatın bizzat kendi gerçekliği içinde sorgulanacak.

Bir başka ilginç bir tartışma konusunda sandinistlerin Devlet

Devamı 39. Sayfada.

"Kader bizi silah elde sosyalizmi savunmak zorunda bırakırsa, bu görevden kaçmayacağız."

Fidel Castro

Küba KP Kongresi tamamlandı

Castro: Ödün yok

Dış Haberler Servisi — Küba lideri Fidel Castro, "Kübalılar, her ne pahasına olursa olsun sosyalizmi sürdürmelidir" dedi. Castro, sosyalist sistemi hiçbir ödün vermeden daha demokratik bir hale getireceklerini söyledi.

Küba Komünist Partisi'nin 4. kongresi, önceki akşam sonuçlandı. Reuter'in haberine göre 225 kişiden oluşan parti merkez komitesi gençleştirildi ve özel yetkilerle donatıldı. Kongre sonucunda Fidel Castro ve kardeşi Raul, 25 kişilik politbüroun birinci ve ikinci sekreterliğine getirildi.

Fidel Castro ayrıca Komünist Parti Genel Sekreterliği'ne yeniden seçildi. Kongrede alınan bir karar uyarınca da Çin, Vietnam ve Kuzey Kore'yle "blok" oluşturulması benimsendi. Kararda ABD'nin Küba'ya karşı uyguladığı ambargodan vazgeçmesi ve Guantanamo deniz üsünden çekilmesi istendi.

3 gün süren Küba Komünist Partisi kongresinde, ilginç olaylar da yaşandı. AFP'nin haberine göre kongreye, Castro'nun deyişleriyle yan etkisi "fonksiyonları" geliştiği bir kolesterol ilacı reçeteleri arasında geçti.

Castro ilaçla ilgili sözleri şöyle yoldışlarını şim ben, dinleci gringay edin.

Castro'nun

Kongrenin tamamlandığından sonra halka hitaben ve televizyondan naklen yayımlanan bir konuşma yapan Castro, "Onur ve saygının olmadığı yerde yaşamak bile istemeyiz" dedi. Castro, Küba sosyalist devrini yaşadığı sürece bu ila birterek

'Komünizmi savunacağız'

■ COZUMEL (AA) — Küba Devlet Başkanı Fidel Castro Kübalıların komünist ideolojisi "Roma'nın dehşetlerindeki ilk Hristiyanlar gibi" savunacaklarını belirterek ABD'ye 30 yıldır uyguladığı ticaret ambargosunu kaldırması çağrısında bulundu. Üçler Grubu olarak adlandırılan Meksika, Venezuela ve Kolombiya devlet başkanlarıyla görüşen Castro, ABD'nin uyguladığı ticaret ambargosuyla Küba'yı "batırmak" istediğini kaydederek bu durumdaki ilişkilerinin gelişme şansının çok az olduğunu dikkat çekti.

Fidel Castro Komünist Parti Genel Sekreterliği'ne seçildi. Castro'nun kardeşi Raul da politbüro ikinci sekreteri oldu. Küba lideri kongrede yan etkilerinin 'cinsel fonksiyonu artırmak' olduğunu belirttiği bir kolesterol ilacı tanıttı.

Yunmak için parti militanından politbüro üyesine dek heptimiz canımızı veririz. Bizler verektili zaman mücadele edtik ölmeyi biliriz."

Castro, Küba'nın Atlantik ve Pasifi arasında bir devrim adası olduğunu belirterek "Artık Lenin'in mirasçısı partiye bulunması da SSCB'ye sorulmaz"

kadar şükran duyacağım" diye konuştu. Küba lideri, kongrede sosyalizmin ilkelerinden taviz verilmeyen sistemi daha demokratik hale getirmenin yollarının ele alındığını kaydetti. Castro, "Demokrasi ancak sosyalizmdir. Demokrasiyi ancak sosyalizm yetkinleştirir" dedi.

Küba / 11. Sayfı
Castro: Ödün yok

KÜBA KOMÜNİST PARTİSİ 4. KONGRESİ Sosyalizm yolunda ilerlemeye devam

Küba KP kongresinde Çin, Vietnam ve K.Köre ile birlik kararı alındı
Yeni komünist blok

HAYANA, AA — Küba Komünist Partisi'nin 4. kongresinde, "Ölümün politikasının anti emperyalist ve devrimci özünü koruması, halkçı Çin, Vietnam ve demokratik Kore'yle ise kardeş bir birliğe doğru yönelmesi" doğrultusunda bir karar alındı. Kararda ayrıca, "Doğu Avrupa'daki son alışı devletlerin ortadan kalkması ve SSCB'deki artan paçalama tehlikesiyle güc kaybı, politik felaketler" olarak nitelendirildi.

Kübalıların, her ne pahasına olursa olsun, sosyalizmi sürdürmeleri gerektiğini söyledi. Santiago'da tamamlanan kongreden sonra konuşan Castro, Küba bağımsızlık liderlerini anımsadı. "Onur ve saygının olmadığı yerde yaşamak bile istemeyiz. Bizler de gerektiğinde mücadele ederek ölmemizi biliriz" dedi.

Küba'nın sosyalist devrimi yapıldıkça ABD ile birny yapmayacaklarını belirten Castro, "Artık Lenin'in mirasçısı partiye bulunması bile, SSCB'ye sorulmaz" diye konuştu.

Fidel Castro'yu yenden Parti Genel Sekreterliği'ne getiren Komünist Parti'nin 4. kongresi sonuçlandı, daha genç kişilerden oluşan Parti Merkez Komitesi ne de kritik zamanlarda ülke politikasına yön vermek için özel yetkiler verildi.

Politbüroya yeni seçilen 12 üye ile birlikte, bu kurmanın yaş ortalaması 35 olduğu bildirildi.

KÜBA Castro çizgisini değiştirmiyor

HAYANA (AA) — Küba'da iktidardaki Komünist Parti'nin, ülkedeki sosyalist sistemin geleceği konusunda yeni stratejiler belirleyeceği kongresinden başladı. Küba Devlet Başkanı ve Komünist Parti Birinci Sekreteri Fidel Castro, ülkenin her yerinden 2 bin delegenin katıldığı kongreyi açış konuşmasında, "Küba Anayasası'ndaki tek paragraf komünist sistemin hiçbir şekilde değiştirilmesini, ancak sosyalizmin, SSCB'nin ve Doğu Avrupa ülkelerinin komünizminden uzaklaşmasıyla, dönüştürülmesinden kaçınılması" şeklinde görüşlerini açıkladı. Castro'nun çok ciddi ekonomik sorunlar yaşadığı ve politikalarını değiştirmesi için uluslararası camiadan büyük baskı gördüğü bir zamanda yaptığı konuşma, "Küba'nın sosyalist çizgisini değiştirmeye niyeti olmadığını" belirtti. Her zamanki forması içinde, Küba'nın mantığını koruyacağını söyledi. Castro, "Sosyalizm, emperyalizm, devrim, demokrasi, sosyalizm, sosyalizm, sosyalizm" diye konuştu.

"ABD'nin Küba karşıtı sabit fikriden" de söz edilen kararla, bir bükün uyguladığı ekonomik ambargodan vazgeçmesi ve Guantanamo Deniz Üsü'nden çekilmesi istendi. Küba'da dün, sona eren Latin Amerika'da birleşik Devrimci Cepi'nin temsilcileri görüşmelerini sürdürüyor. Castro, "Sosyalizm, emperyalizm, devrim, demokrasi, sosyalizm, sosyalizm, sosyalizm" diye konuştu.

KÜBA, SOYETLER'DEKİ GELİŞMELERİ DEĞERLENDİRDİ: Yolumuzdan dönmeyeceğiz

Soyetler Birliği'ndeki gelişmelerden sonra, komünist devletlere bağlı kalan ülkeler sadece Çin ve Küba kaldı. Küba Lideri Fidel Castro, Küba devriminin sosyalizmi yolunda ilerlemeye

**FAŞİZM YÜZÜNÜ
KÜRDİSTAN'DA
BİR KEZ DAHA
SERGİLEDİ!**

